

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

జనవరి 1915 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 17 వ తేది శుక్రవారము

No 145

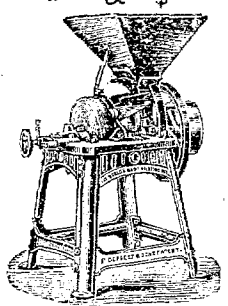
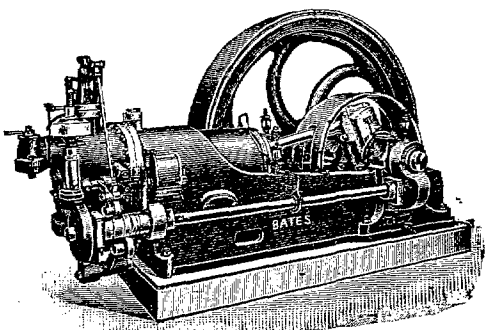
సంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ నవమి.

సంచిక ౧౪౫

బేట్సు కూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, పెట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్సింగ్ ప్రెస్ మిక్సింగ్ ఈ ఇంజనులు నవీన యంత్రాలులతో
అమర్బడి యెట్టి నూనెతో నయినను అతి తృప్తికరముగా పనిచేయు
యందుటవల్ల వేరవేరు ప్రపంచమంతటను విక్రయించబడుచున్నవి.
నూనెభర్య అతిస్వల్పము. వీనిని నడుపుటలో ప్రత్యేకముగా శీతగాదు
ఆక్సజన్ లేకయే వ్యవసాయదారే చాలవోట్ల పనిచేయుచున్నారు.
వీనిని నడుపుట అతి సులభము. వేలు అతి సరసము శక్తి మొదలు
50 గుజ్జముల వరకు వాటియొక్క స్పీడు సామాన్య గ్రహ
యెప్పుడును నిర్దిష్ట గా నుంచబడును.

పిండిచేయు యంత్రము.

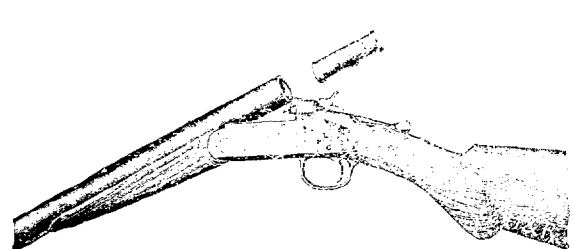
గ్యాసు ఇంజను.
వ్యవసాయములకు సులభముగా నీడ సర్దుకొను చేయగలిగినటువంటి అన్నిరకములపంపులు
ప్రతియంత్రములు, బియ్యపు యంత్రములు, నూనెచేయు యంత్రములు, పిండిచేయు యంత్రములు
హార్వ, వాట్ల చిల్లరసామానులు, బెల్లింగులు, చెక్రములు, బేరింగులు, పాప్టింగులు
సీలెండరు ఆయిల్స్, వగయిగా యాంత్ర సాధ్యముయిన సరసమయిన ధరలకు అర్జునులైన
వారిని సేవ చేసేయవలెను. యేవిధములయిన ప్యాక్టరీలుగాని కంట్రాక్టుచేసిన కట్టివర్కబడును.

సోల్ డిజిటల్:

డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో,
ఇంజనీర్లు,

20 సి. సెకండు వైను బిచ్, మదరాసు.

తుపాకులు! తుపాకులు!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు, తోటాలు, మందు
మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా
విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు
ఈ అడ్డసుకు వ్రాసి తెల్పించుకొనవచ్చును.

యల్. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో,

12, పాకపు బ్రాడ్వే, మదరాసు

దంతచూరము
కంటినోపులకు మంచిపొడుము. సువాసన
గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.
డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి
నొప్పిగలచోట దూదిని మందులోతడిపి
పెట్టిన నొప్పినివెంటనేమాన్యును.
సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే

జీర్ణరసాయనము
ఉకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.
25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికీలైము
చిన్నపిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము
నాలుగుపూటలు రాచినతప్పకపనిచేయును.
డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు తైలము
అతికాళ్ళు, అతిచేతులు, చర్మము,
కారకమువలననుశీతగాలివలనను పగిలినిరు
కాదుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.
ఈతైలమును రాచిన పగుళ్ళుమాని వెల
పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళ
నొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.
వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ తైలము
మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. వెం
డ్రుకులు నునుపుచేరును. కురులు పెరుగును.
5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0

మూలశంకకు తైలము
మూలశంకవలన అసనమువద్ద చర్మము
లావు బారిమొలలువర్షి యమిత బాధగలు
గును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మాత్రలు
కలరాతగిలినవెంటనే మందుతీసుట అవ
శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.
12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలుమందు
ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.
సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు
ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి,
శక్తికి, వజ్రాయుధము.
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోగశూహరి.
ఈభస్మమును నీటితో గట్టిగా కలిపి
వట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషముల
లో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన
చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు.
డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. తో 0-12-0.

శామరైలము
తామర, కీట, ఏనుగుగడ్డ, దురద, రసి
కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.
డబ్బీ 1-కి వెల 4 అణాలు మాత్రమే.

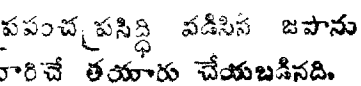
జ్వరహరి
చలిజ్వరము, విమపుజ్వరము, మధ్యజ్వరము
మొదలగు సమస్తజ్వరములకుదివ్యద్రవ్యము
సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహరి
5,6 బొట్లను చెవిలోపోసిన బాధతగ్గును.
మంటయుండదు. త్వరతో మాన్యును.
సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మాత్రలు.
కొరుకు సవాయిమేహములకు ఈమాత్రలు
బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తినుచువుండు
పడినచోట సుఖభోగి తైలమును రాయవల
యును. ఇవి రక్తశుద్ధికి మేహకారక బా
ధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి.
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0.

సుఖభోగి తైలము
డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0
అన్ని విధముల వ్రణములకును, కొరుకు
పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును.
ఈతైలమును రాచిన పుండ్ల మారును.
లోపలికి మాత్రలను తినవలయును.

16
286 చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

తైల్రబరియొక్క మీటింగు జరిగెను. నవదు మీటింగునకు ముందు
బయట అందమవచ్చియుండిరి. ఆ కాజీ మ-రా-రా-రా శ్రీ బృంద
డివిజన్ డిప్టి కలెక్టర్ ఆగు ఎ. రంగ నాథు మొదలినూర్ ఆవు.
ఘో, బి. ఏ. దయచేసి యుండి, పీకే ఆనాడు జననదోస్తా
మీటింగునకు ఆ గ్రాన నాధిపత్యమును వహించి (సంగక క్షత
యుగ) అనువిషయమును బట్టి తొన్నీ విషయములను జేసి ఈ
కలియుగమునందు సంఘమే ప్రధానమయి, సంఘమువలననే
జ్ఞానమనియు, అందువలన సర్వకార్యము కూలమును మును
యంతములను బట్టి సంఘములకు గాబోళింది, అట్లా నాధికారి
మును తొలగించి జ్ఞానేజములు ప్రకారపరమిండును మును
సభికులందరు కృతజ్ఞులు ఆ కార్యవ్యవహారమునకు గాదు
(నాముచున్నా)రు.

స్వామిస్థాన వార్తలు

మోపాలాబు ప్రదేశము.

కలక్తరుగారి ప్రాణమతి ముటకు కట్టపన్ని మోప

యాజ్ఞీక ద్వీపాంతరశిక్షకుండి తప్పించుకొనుట:- ఈ

కనగి జరిగిందా:- కనగి జరిగిందా దానా విష

ఉత్తమ స్వామిస్థానము.

జడ్చిలుభిన్నాభిప్రాయములు:- రామలింగ నట్టాక

ఒక మోసపు ప్రకటనము:- గంగునాయ

వివాదమును నిర్దుచ్చము:- చెన్నపురి ఎలక్ట్రెట

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

శ్రీ వాగ్గేరీ నిలయ పుస్తక భాండాగారము:- ఈ

జేయుటకు కోర్టు వారికి అర్జీ పెట్టుకొనిరి. నేను 1911 వ సం

యాజ్ఞీక శిక్షకుండి తప్పించుకొనుట:- కడప జిల్లా

నల్లూరు పరపతిస్థానము:- ఈ నెలలో లోగడ వస్తువులు

ఒకపోలీసు ఇన్స్పెక్టరు కేషింగుబంటు:- గుత్తి 2

మేజిస్ట్రేటుకు లంచమిచ్చుట:- సద రను నతనియొద్ద

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము వచనముగును. జీర్ణశక్తియు బాగు పడి రససావము క్రమముగ కలుగును. మలబద్ధము మానును. 25మాత్రల డబ్బి 1-3 వల 1-4-0 అమృతాంజనముడిపో 6, రంబుశబ్దీధి, మదరాసు.

వాతావరణస్థితి

1915 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 17-వ తేది.

ప్రదేశములు.	సెప్టెంబరు 17 తేది, ఉదయము నుండి రాత్రివేళ వరకు ఉష్ణోగ్రతలు.	కడలివన 24 గంటల లభ్య, వీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్షపాతము.			
		ఉష్ణోగ్రత	తేలిక	తేలిక	కడలివన 24 గంటలలో	8 వ ఏలము మొ.	9 వ ఏలము మొ.
గోపాలపురము	29.752	86.9	79.10.78	29.56	27.99		
చాళేరు	29.755	85.4	77.00.20	38.05	22.00		
కాకినాడ	29.782	87.1	79.2	...	22.78	21.80	
బందరు	29.758	86.1	77.8	...	38.68	22.84	
గుంటూరు	...	87.8	77.0	...	27.52	...	
నెల్లూరు	29.724	89.8	78.6	...	1.21	10.70	
మద్రాసు	29.752	85.9	72.8	1.75	15.72	15.88	
కడప	29.744	88.6	74.5	...	10.24	14.87	
నాగపట్టణము	29.770	89.9	78.10.8	8.37	11.81		
కొలంబూ	29.849	8.21	75.80.08	88.64	40.08		
తిరునవంత్తూరు	29.850	85.0	74.7	...	48.07	29.88	
కొచ్చికోట	29.834	86.5	77.6	...	92.00	85.85	
కల్లికోట	29.821	82.8	76.3	...	98.02	97.52	
మంగళూరు	29.829	85.1	77.1	...	85.51	11.90	
బొంబాయి	29.828	86.8	77.4	...	68.85	68.05	
మైదరాబాదు	29.767	77.6	70.8	1.22	37.52	28.89	
అనంతపురము	...	95.8	70.0	1.04	11.68	12.19	
బళ్లారి	...	98.8	69.0	2.14	17.19	11.46	
కర్నూలు	29.811	86.8	68.80.70	18.81	19.83		
కడప	29.781	84.8	77.90.01	12.27	18.87		
తెలంగాణ	29.805	87.2	67.00.80	21.82	22.01		
కొడెకనాడు	22.759	67.1	58.10.28	25.60	30.20		
ఉదకమండలము	22.984	66.8	54.10.54	41.87	85.23		
కోయంబట్టూరు	29.818	88.8	72.4	...	9.62	8.96	
నెల్లూరు	29.768	90.9	69.60.82	21.95	28.44		
నెలము	29.815	88.0	70.80.90	26.25	24.68		
తిరుచనాపల్లి	29.789	94.1	76.4	...	10.84	14.25	
పుదుచ్చోట	29.774	97.0	78.11.10	21.77	18.40		
చురూరు	29.792	95.0	75.00.85	15.57	16.50		
తిరునల్వేరి	...	...	...	...	5.98	6.54	

దక్కనులోను, నర్మదానదీలోను, బంగాళా ఖాతము నకు వుత్తరమునను వాయుభారము త్వరితముగా వచ్చినది. వాయువీణముగా నుండి ప్రదేశములో వాయువు పూరించి నది. ఇంగాళాఖాతపు ద్వీపములలోను, నర్మదానదీలోను గారి బహు లేతకగా వున్నది. నేటిపుడును భారములో తుపాను పట్టు చిన్నము లేవియునలేవు. ద్వీపకల్పములో గూడ సాధారణముగా గాలిలేతకగా వున్నట్లును చాలావరకు ప్రదేశములు నిమ్మకాయలు వున్నట్లును దెలియవచ్చినది. దత్త మండలములోను, చెన్నపురి నుండితీరమందును, కర్ణాటకము లో ఒకభాగములోను ఉష్ణోగ్రత చాలాతక్కువగా వున్నది. చెన్నపట్టణములో మధ్య మోష్టును 8 1/2 డిగ్రీలు తక్కువగాను తూర్పు సముద్ర తీరప్రాంతములందు సాధారణముగ వుండు దానికంటె తక్కువగాను వున్నది. మైసూరులోను పడమటి సముద్రతీర ప్రాంతములందును రేయింబళ్లును ఉష్ణమధికము గా వుండెను. తూర్పుసముద్ర తీరమందు మాత్రము పద్ధతి ప్రకారము తక్కువగానే వున్నది. లేవ సామాన్యముగ వుండు దానికంటె అధికముగా వున్నది. ఆకాశమునందు మబ్బులు క్రమశ్చక్రియమై, పడమటి సముద్రతీరమందు వర్షములేదు. రాజధానిలో సాధారణముగ ఉరుములతోగూడిన వర్షము గురిసినది. కొన్ని ప్రదేశములందు మోవైన వర్షము కురిసినది చెన్నపట్టణమున 0.2 గె. గుక్కులవర్షము కురిసినది. రాజధాని లో చాలాభాగములందు వాతావరణము నియమము లేక యున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

సానిక వార్తలు

శనివారము 18-వ తేది.

కార్పొరేషన్ ప్రత్యేకసభ సా 8
హంబులోడు గోపాల
భాగ్యలా సర్ శ్రీశంకర నా
యగారికి విందు సా 5-30
మంగళవారము 21 వ తేది.
కార్పొరేషన్ సాధారణ సభ సా 5-15
వేళ్ళురిలో రెవరెండుటామి
గారి ఉపన్యాసము 6-30
దీక్షముల వేళ్ళు:— శేషు రేపు సాయంకాలము 6-38
గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

కాలమానస్థితి:— నిన్నటి యధికోష్ణస్థితి 80 డిగ్రీలు, అధిమోష్ణస్థితి 77.7 డిగ్రీలు.

సుగుణ విలాససభ:— ఈనెల 19-వ తేది ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియాపట్టిక హాలులో యీ సభవారు కావంతలా నాటకమును అరవవన ప్రదర్శించురు.

సరస్వతి సంఘము:— ఈ నెల సెప్టెంబరు 19-వ తారీఖున, సాయంకాలం 8-30 గంటలకు యీ సంఘమువారి 6-7 వ సాంకల్పికోత్సవము పచ్చయప్ప కళాశాల హాలులో నడుచును. దివాన్ బహదూరు యల్. పి. గోవింద రావు వయ్యంగారు అధ్యక్షతన నహింతురు.

శ్రీ వళినియాండవర అన్నదానసమాజము:— చెన్నపట్టణమున నాలుపిల్లారి కొవ్వొత్తిలో శ్రీనివాసమొదల్యారిపూజామంటపమున రేపు ఆ గా వ తేది ఆదివారము నాడు నుమారు 10 గె. మంది వీధలకు పర శేషులకు మద్రీ సోపేతములకు పదార్థములతో తిని తీర కడువార వైసమా జమువారు అన్నదానము చేసెదరు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను:— ఈ సంఘాధ్యక్షులకు మొలసిగారి యుపన్యాసమును విమర్శించును సంవా దత్తముగా పనిచేసే పద్ధతి మును నొందించి దండ్రమును తొలగించవలెను. ప్రజల నిర్మాణ మధిక మైన వారి యాదాములకుడ హెచ్చగునని బొంబాయి క్రానికలు ప్రతీక వ్రాసినది.

వేగు బాధ్యము:— కడలివన శేప్టెంబరు 11-వ తారీ ఖుతో ముగిసిన వారములోగా బళ్లారిలో 59 మందికి బాధ్య ము తగిలెను. 48 మంది చనిపోయిరి. దక్షిణ కెనారా, మంగ ఝారిలో 9 మందికి బాధ్యము తగిలెను 6 గురు చనిపోయిరి. నీలగిరి, ఉదకమండలములో 2 రికి బాధ్యము తగిలెను. 2గురు చనిపోయిరి. నేలంలో 47 మందికి బాధ్యము తగిలెను 34 మంది చనిపోయిరి. మొత్తముమీద 132 మందికి బాధ్యము తగిలెను 100 గురు చనిపోయిరి.

క్రీడావార్తలు:— ఇంటర్ కల్లీ జయిట్ ఫుట్ బాల్ (కానియర్) ఎస్. పి. జి. స్కూలుకును, హిందూ మైస్కూ లుకును మద్రాస్ యిజాము క్రీడాభూమియందు నిన్న బుధ వారము 15 వ తేది సాయంకాలము జరిగిన మచ్ లో ఎస్. పి. జి. వారు 4 గోలులు చేసి గెలిచిరి.

ఎస్. ఐ. ఏ. ఏ. టెన్నిస్ టూర్నమెంటు దేశవాళం కును, అంతర్జాతీయ, నిన్న బుధవారం సాయంకాలము జరుగ వలసిన మచ్ వానచే జరుగలేదు బహుశ శేషు గురువారము నాడు అడుదురు.

ఇంటర్ కల్లీ జయిట్ ఫుట్ బాల్ ఈనెల 16 వ తేది గురువారము సాయంకాలము వాడుకలా కాల క్రీడాభూమియందు వాడు కళాశాల శిష్యులకు కళాశాల ఆదిన మచ్ మిగుల స్వార్సవ్యముగా సుండ్లు కడపట పచ్చయప్ప కళాశాలవారు 2 గోలులు చేసి గెలిచిరి. ఆదినమె శ్యామకళాశాల క్రీడాభూమియందు శిష్యా యకళాశాల వైద్యపాత్రకాల ఆదిన అటల్ శిష్యపాత్రకాల వారు గెలిచిరి. (2-1) ఆదినమె రాజధాని కళాశాల క్రీడా భూమియందు రాజధాని కళాశాలయు సిటి పోలీసు వానుకు ఒకమాచ్ ఆడిరి. పోలీసుకు ఆట సమానముగా సుండ్లు, కాని వివరకు రాజధానివారు గెలిచిరి. (8-2)

సంఘ సంస్కరణమునగా నేమి?— నిన్ను సాయంకాలము అందర్నకు హాటలో చెన్నపురి సంఘ సంస్క రణ సమాజాధ్యక్షుని యధిపత్యమున డాక్టరు డి. పి. తకోర గారు సంఘ సంస్కరణమునగా నేమి? అనున నుడించి యుపన్యాసించిరి. ప్రతివారును ఈరోజులలో సంఘముం టె యేమో, సంస్కరణమనిన నేమో. ఎవరిని సంస్కరింపవలయునో, ఎట్లు సంస్కరింపవలయునో యను మూలవిషయములకు వానిని నెరుంగకయే సంస్కరణ కార్యమునకు ప్రక్రిమింప జూతురు. సంస్కర్త యైన మ ర న య ధి ప్రాంతము లను సంస్కరించు కొని, సంఘమును సంస్కరింప ప్ర యత్నింప గడంగవలయుననిగాని, సంఘాభిప్రాయములకురాం గుచు ప్రభాభిప్రాయములకు దానును పాలయినయెడలనమాట ల వృధా ప్రలాపములుకాని యెక్కుడు కానేరవు. అందులో కొందఱు రాజకీయ సంస్కరణమునకు తృప్తిపొందురు. సంస్క రణములేనిదె. రాజకీయ సంస్కరణము మాటకెట్లు కట్టిబుద్ధి తక్కువ “అని యిట్లువనవచ్చునుచు నీటివల మద్రాసు కానవ నిర్మాణ సభలో నుకపాదించబడిన రజనవ్యూహంతర జైవాహి క చట్టమును గురింపు కూడ కొంతమచ్చటించెను ఇట్టి చర్యనీ యాంశములను వాదించుటకు సమర్థులు కొందఱు పున్యాసించిరి. వారిలో డే ని య ల యే. ను దా ను పిల్లగారు కీర్తి శేషు లకు గోకలేగారిపేరు నెత్తి వారేసంఘ సంస్కరణోపాయ ములు వాదించిరి శంకించిరి. దీనివలన సభలో కొంతకలవ రము పుట్టగా అధ్యక్షులు కలుగజేసికొని దానిని నణచి, తకోరగారు చెప్పిన దంతయు విశ్వసనీయము కాకపోయినన, వారిచే నిర్వచింపబడిన సంస్కర్తయొక్క విస్వక్రము లను స్వార్థంత్రై నిర్వహణము, సంఘేకృతకార్య నిర్వహణము, ప్రజాసానుభూతి, యుదారబుద్ధి మొదలగునవి. నకల జనన మాదరణీయములని యుద్వేగించుచు ఉపన్యాసకు:—కునభవారి తరపున కృతజ్ఞులను తెలియజేసిరి. రాత్రి 7 1/2 గంటలకు సభ ముగిసెను.

భోజన వసతిగృహములో పోరాట్టు:— మెయిట్లు లెండు దొరసాని కలకత్తాలో ఒక భోజన వసతిగృహమును ఏర్పరచినది. అందులో వెక్సలరు దొరగారు భోజనము చేయు చుండిరి. నేన శనివారమునాడు వెల్లి పోయెదనని వెక్సలరు దొర యొకనాడు మెయిట్లులెండు దొరసానితో చెప్పెను. అంతకు ఆమె 1 నెల నోటివైన యివ్వకలెను. లేక 15 రో జులకు అట్టెయును భోజనపు ఖర్చులువైన యివ్వకలెనని బ బాయి జెప్పెను. అట్లు యివ్వకని వెక్సలరుగారు చెప్పిరి. పి రి ట్లు తర్కించుచుండగా మెయిట్లులెండుదొర యింటకి వచ్చిరి. తరువాత పింకి గొప్ప పోరాటము జరిగినది. వెక్సలరు తగిలినది, పిరిని ఆసుపత్రికి దీసుకొని వెళ్లిరి. వెక్సలరు కొట్టిన వెక్సలరు లన ముందరి పట్టు తీసివేయవలసి యున్నదని డాక్టరు దనతో జెప్పెనని మెయిట్లులెండు దొరసాని ఆసుపత్రియండి యింటకి రాగానే వెక్సలరుదొర మీద పోలీసు కమిషనరుగారియెదుట ఫిర్యాదు జేసెను. ఇది నీచిలు శేసని కమిషనరుగారు క్రిందటి పోరువారమునాడు కొట్టివేసిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నో టీ సు

8-వ డివిజనులో నున్న కార్పొరేషన్ వారి వర్కుమాపులు ప్లార్నును గల స్థలమునకు చుట్టును ప్రహరిగోడ కట్టించుటకు లెండరులు కావలెన. ఈనెల 27-వ తేది సోమవారమునాడు మధ్యా హ్నము 12 గంటలవరకును ప్రెసిడెంటుగారు లెండరులను పెట్టెదరు.

లెండరు, కాంట్రాక్టు అచ్చుపారములును ప్లానులును కార్పొరేషను వినియోగ ఆఫీసువారికి రు కి లు రుచుము చెల్లించిన వా రిచ్చెదరు. ఆ సామ్మె తిరిగి ఇయ్యబడదు. ఆవియరుముల ప్రకా రము అచ్చుపారములమీద వ్రాయబడిన లెండరు లే గాని తక్కిన పంకికంపబడవు.

వర్క్సుడిపార్టుమెంటు ఆర్. శ్రీనివాసాచార్యుడు, రిపమిటింగు 14-9-15. ఆఫీసింగ్ ఇంజనీరు.

విషయానుక్రమణిక.

తిరుమనాల్లి జాతీయోత్సవం	2
కృషి శాస్త్రము	3
వ్యాధి నివారణము, ఆంధ్రదేశవార్తలు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము:-	
పాపములు	6
విద్యార్థుల సంస్కారము	7-8
దేశీయతాత్మకము	9-10
ఇంగ్లీషు తెలియజేయు	11-12-13
జాబులు	14

ఆంధ్ర పత్రిక:

1915-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 17-వ తేది

శుక్రవారము

పాపములు

యధమును గురించిన నేటితంత్రవాదములో ముఖ్యమంత్రి ఆస్పత్రి మహాశయనియొక్కయు ముఖ్యసేనాని కిచనరుగారి యొక్కయు స్వప్నాభిప్రాయములు కానగును. వీరియిరువుర యపస్య సములనుబట్టియు యధమువిషయమున వీరెంతయు శిశ్మయమగు విజయమున కేకరు చూచుచున్నారనట బాగుగా బోధపడుచున్నది. మోయవలసిన భారములను వీరేమియు తగ్గించి చెప్పినవారు గారు. ఆస్పత్రివారు యధనిర్వహణమునకై ఇప్పుడు దినమునకు ముప్పదియైదులక్షల సవరను లగుచున్నదియు మందులకు వారమునకు మూడు కోట్ల ఏబదిలక్షల సవరనులు కావలసివచ్చుననియు తెలియజేసి యున్నారు. ఒకచోటున హాస్కోర్టు గారు ఉపకృతించుచు యధార భమునుండి సైన్యములలో జేసిన క్రజలసంఖ్యను బయటికి చెప్పుటకు ఏమిలేకన్నదిగాని చెప్పినయెడల విస్తారము ఆశ్చర్యముతో స్తాభితులు గావలసినయెడల యపారముగా నున్నది చెప్పుచున్నది కిచనరు ప్రభువు గారు పైసెకులను జెప్పుటకు ఇంకను నెంతోపరిశ్రమ కావలసియున్నది కిచనరు ప్రభువు గారు నిర్బంధ పైకోర్టుగారి సహమసహకారము కాదాచును విషయమున దేశమున నిప్పుట్టిన పివాదములు కలుగరాదని గట్టిగా నెక్కిచెప్పుచు అదేమాటతోనే ఆవసర మునయెడల నిష్పాక్షికముగా నాలోచనలు సలిపి పైకావసరములనుబట్టి యేమిచేయవలసింది నడుపుచునుటలో నొకటిగా నిర్బంధపైని కోర్టుగము అవసరమైనను కావచ్చునది తోపిపజేసినారు. ఆస్పత్రిగారి సహసించి మంత్రిగుండుల ముత్రిగారు ఇరువది పెద్దపెద్దగిగుండుల కర్మాగారములను స్థాపించినారు. ఇంక పనునేమి స్థాపనచున్నది. 715 ఇతరములు ప్రభుత్వాధికారమున నుంచేయుచున్నది. ఏమిగో నెమిదిలక్షల పనినాంధ్రకు పాటుపడుచున్నది. ఇదియు నింకను చాల దునియు నింకను నెక్కువగా పనివారు కావలసియున్నదియు స్త్రీలకంటెను నుత్తిములగు పనివారు చేసేయు ముఖ్యమంత్రిగారు తొలహూర్యముగా పేరసాదించుటల సహకారమును కోరుచున్నారు. ఇంతభారము వహించవలసియున్నది

ఫలమువిషయమున మాత్రము సందేహమెవ్వరికిని లేదు. ఆస్పత్రిమహాశయను చెప్పరితని ఈయుద్ధము యత్రములు కార్యాగవిర్వాణము నిరోధకత క్రియను మూడింటిమీ నాధారపడియున్నది. ఎవ్వరు తమరీతిని సాధనములను సమకూర్చుకొని కాలబద్ధముగాక నిలువగలగో వారికే విజయము సిద్ధము. అది విశ్రమంజలివారేకదా చేయగలవారు. దానికయియే ప్రయత్నించుచున్నా మనిగదా ఆస్పత్రిమహాశయను ఘంటాపథముగా చెప్పుచున్నాడు. కడదిన సంవత్సరములో ఆంగ్లభూమి ఏబదికోట్ల సవరనులను కన్నుపెట్టివది. అందులో మూడుకోట్ల సవరనులు ఇతరరాష్ట్రములకును రెండకోట్ల ఎనుబదిలక్షలు అధినివేళములకును అప్పునిచ్చియున్నారు. ఇది యాధికముగా యుద్ధము నాంగ్లభూమిచేసిన సాయమనియునింకను నెంతోసాయము చేయవలసి యున్నదినియు ముఖ్యమంత్రిగారు విశదపరచినారు. కిచనరు ప్రభువుగారు తమ క్రొత్త కట్టాలములలో కొన్ని ప్రాంతములకు పోయి ప్రాంతవా రిదివరకు సంరక్షించు చుండిన పనులేమివైల్ల వగనరు తమరీతిగాక్రిందికి తీసికొని ప్రాంతవానికి కొంత విశ్రాంతి కలుగజేసిననియు నిటీవలి పోరాటములవలన నావటాలములకు ననుభవము చక్కగా కలిగిన దనియు పశ్చిమరంగమున ప్రాంతవాలు బ్రాహ్మవద్దను ఆల్ఫెన్సువద్దను తగినంతలాభమును సంపాదించినా రనియు చెప్పి యాహ్మరంగపు వద్దనుకూ చుప్పువట్టికి మహాత్మా హాభరితు లునున్నారు. “జర్మనుల వేడిమి నశించినది. ఇదివరకు వారు దినమున కైదుమైలులు ప్రయాణింపబోవుచుండువారు. నేడు మైలులకు దిగిరావారు. పరాజితమయిన వనియు విరిగిపడినవనియు వారు దంభములు పలికికొనిన సైన్యములు విధివిరామము చేక విన్నుకొనరలెను లేక సావాసమున ప్రసానపరుసెయిం దెల్లకలను. నెదిరించుచుండుట కానగుచున్నది కొన్ని స్థలములలో అలసిన శత్రువులపైకి ఎగబడుటయుగలను. ఇప్పుడు రుష్యావారికి మందుగుండుల సరఫరామును బలవత్తరముగా జరుగుచున్నది” అని యున్నస్థితిని వర్ణించినారు. జర్మను సాధనములను గురించి చెప్పుచు వారివిషయములలో, అగ్నిద్రవములను క్రొత్తలో కొంచెము ఆవాసకూర్చుచు కలిగించినను నిప్పుకు ప్రాంతపడి పోయినవనియు వారికిగిరి ప్రతికారము లేర్పడినవనియు బ్రతిపూవారి యధికైపులలో పెద్దపెద్దగులు మోచిపోయిన వనియు తెలియబల్కినారు. ఆంగ్ల రాజ్యాంగ సభలో ఆంగ్ల రాజ్యాంగ నిర్వాహకోత్తములు ఈరీతిగా పల్కిన పలుకులువినిన నట్టిపౌరునకు ధైర్యమును నత్సాహమును కలుగకుండును? ఎట్టి పౌరుడు నాయక శిరోముఖులకును విశ్వాసముంచి విజయ ఫలముతప్పదను దృఢనిశ్చయమున నుడవియ్యకొనడు. ఎట్టిపౌరుడిను పికిపడయై గాలి కడలిన, మెప్పు మెరసిన, ఉరుము ఉరిమిన, మబ్బు పట్టిన నిందులో నేమి కలగో అందులో నేమి యున్నదో అదియేమి భూతమో ఇది యేమిదయ్యుచో యని యనుమానములకు దనహృదయమున నెడిమియ్యగలను? ప్రయత్నము, ప్రయత్నము, ప్రయత్నము, జయము, జయము, జయము, అక్షయియే కదా బ్రతిపూవారాప్య పౌరుషపటపాతుల ముండుల తొడవమాడు ముడగల భావములు.

ఉత్తమన్యాయమూర్తి

నర్ ఆర్థుకాల్పినుగాను మన హైకోర్టులో ముఖ్యన్యాయమూర్తిగ 1885 వ సంవత్సరము మొదలు 1899 వ సంవత్సరము వరకును పదునాలుగు సంవత్సరములు ఉద్యోగధర్మమును నిర్వహించినారు వాకాలమున నీయుత్తమన్యాయస్థానము మహాస్వశంక్రప్రవర్తన కలదని పేరుపడి యుండినది. న్యాయతీర్మానమున వారికి అభిమాన దురభిమానములు లేకయుండుటయు జంతుకళంక మనుచూటవారిని చేరకుండుటయునే ఇట్టిప్రఖ్యాతికి ముఖ్యకారణము వారి ఉద్యోగకాలముననే మన జజీరులకు గౌరవు వేసికొని వాదించు హక్కు కలిగినది వారికి అందరున్యాయవాదులును నొక్కటియే యనుభావము హృదయంగమమై యుండినదనుట దీనిచేనూచితము. కొందరుసాక్షుల నొక్కటిగాచేర్చి పలుకవలసివచ్చినప్పుడు అధికారకక్షపు బారిన్ రొకరు ‘ఈసాక్షులరెండ’ యను పదములను ప్రయోగించుటను కనిపెట్టి కాలిన్సు గారు ఆతనిని మండలించిరట! గౌరవము ప్రజలకు నిచ్చి వారినండి గౌరమును పుచ్చుకొనిన పురుషుడు కాలి న్ననుట ఈనిదర్శనమువలన తెలుచున్నది. ఆతని యుదారహృదయమునకు నాతడు 1892 వ సంవత్సరమున హైకోర్టు కట్టడములు తెరవబడినప్పుడు చేసిన యువన్యాయమే సాక్ష్యముగా నున్నది. ఆతనిమాట లందును అందులో ముఖ్యముగా న్యాయవిచారకులు గమనింపదగి యున్నవి. అప్పటి గవర్నరుగా నుండిన జెన్లకు ప్రభువును సంబోధించుచు

“ఈమ, హైకోర్టు న్యాయమూర్తిలు వెళ్ళి ధర్మములను నిర్వహించుటను చేయున్నారు. కొంతమందిగా నన్ని కలులతోడ హైకోర్టు కడపటికి నియమమున్నదిగాని తిప్పలకుగాని డిక్రీలకు గాని ప్రోవిడేనుగలయట్టివియొక్కయధికారి ఈ దేశమున అదియే తప్ప నేరులేదు. ఈ రీతిగా హైకోర్టునకు ఆపారమైనకత్తు లీకుబడియున్నది. మహారాజగారి కురుకులకు తృప్తి కలుగునట్లు రాజగారి విశ్వాసమునకు పాత్రులగునట్లు న్యాయమును తప్పక యుండు నట్లు మేము ప్రవర్తింప గలమున నమ్ముచున్నాము. ఎకవరకు ఈ న్యాయస్థానము స్వతంత్రముగా ప్రవర్తింపగలదో, ఏమానవునికి భయమునందక యెంతవరకు ఇందలిన్యాయమూర్తిలు న్యాయకాస్త్రమునకును న్యాయబంధములకును నిభూతముకలుగనీక న్యాయపద్ధతుల నవలంబించి మనస్సాక్షి కర్మనిశేకము కాక ప్రవర్తింతురో అంతవరకు ప్రజయొక్క శారవకు క్రమాభివృద్ధిసంధుచు రాగలం. మీరుకు నేమిను ఎవ్వరెవరగని ఆ భరణోకమునకు నెడలి పోయిన పిదప గాడ విరకాలకు జాతిమతభేదములను రంకభేదములకు పాటింపక హైర్బునిన్యాయములతో న్యాయము నొప్పించి ధీటులకు న్యాయమును లీకోర్టున నుండురు గాక యని కోరుచున్నాను.”

అనునగ్ధము నిచ్చువాక్యములను బల్కెను. ఇట్టి మహాన్యాయమూర్తి వరమపద మందె నని మొన్నటి తంత్రవా రలవలన దెలియవచ్చెను. బ్రతికియుండిగా నెతని జాతిమతవర్ణ విభేదములేక యుండును శారవించుచు డిక్రీ ఇచ్చుచును నీతనిని శారవంప నానగొనటలో విషాద మేమియును లేదు కాని నన్నటి నను ఈతడు అధ్యక్షుడయి పదునాలుగుసంవత్సరములు యుండిన మన హైకోర్టులో ఇప్పటి ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారు ఈతనివిషయ మెరుంగమిచేసెనో. ఈతడు హైద్రాబాదుచే నెక్కువగౌరవింపబడువాడను కారణముననో ఈతడు న్యాయమూర్తియగుడతగిన పద్ధతులను గుంచి చేసిన నిర్వచనముతో నామోదింపక యోతమనహన్యాయమూర్తుల నొక్కచోటికి పిలువక న్యాయవాదు లందరిని చేర్చక హైకోర్టును దాఖలిహ్నముగా నాటికి నాపివేయక సానుభూతిని మాత్రము వాక్రుచ్చి యెప్పటిరీతినే కార్యక్రమమున కుపక్రమించిరి.

సోపా మహా సంగ్రహము

ఇంకను సైనికులు కావలెనని కిచ్చనరు ప్రభువుగారు కోరుట.

ఆయుధ శాలలలో రిలక్షులనుండి పని చేయుట.

జర్మనీవారు రుషియావారికి విధించిన షరతులు.

రష్యులందఱు యజ్ఞసాహుల నిర్బుటకు సిద్ధముగనుండుట.

ఇంగ్లండు

ఆస్ట్రీయ గారి ప్రసంగము.

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— కామన్సులలో ఆస్ట్రీయ గారు సామ్యుదీరు నెలపుదేశిరి. వాట్సుచెప్పిరి. కొన్ని ఖచ్చులు విశేషములైనవి ముఖ్యముగా కాల్లసిన పనులకే యీ ఖచ్చులేమవలసియందెను. ఈ పనులేవియో చెప్పటం జేసేటప్పుడు గాదు. ఈ ఋణములలో గొంతభాగము కొలది నెలలలోనే తీర్చివేయవలెను. మిగతాది ముందు చేయవలసి యందు ఖచ్చులపై యుపయోగించబడును ఇప్పుడు దినుసునకు సగటున రిక్లెక్షను వైగా ఖచ్చునందున్నది. మన మిత్రులకు సామ్యుచ్చుమండుటకును వైయము కృత్రికంగానుండుటకును ముందుకు సామానురభూతును సామ్యుచ్చు ఎక్కువేయవలెను. కాని ముందువారమునకు సగటున రిగం లక్షలకంటె నెక్కువ యుండదు. ఇప్పుడు దీనిసామ్యు వనంబగు నెల నూడవవారము వరకును పరిపూర్ణము. ఈ సామానంబులకీ గింకొట్టు ఖచ్చయ్యెను. ఇతరవారకమువారి కప్పిచ్చింది రి కొట్టు, ఆధినితేములవారి కిచ్చింది 2 కొట్టు 10 లక్షలు. ఇందుమూలమున మనము యుద్ధమునందెంత సాహాయ్యముజేయుచున్నామో లేబడదు. అయినను మనము చేయగలిగిన దంతయు చేసితిమని నేను చెప్పవలసి మనము తగినంత సాహాయ్యము చేయలేదని కొందఱనుటచే నేనట్లు చెప్పవలసివచ్చెను. ముందుకు సామానులమంత్రి మంతుగండ్లుకు తయారుచేయు కర్మాగారముల నిగవని ; స్థాపించెను. రిగ కర్మాగారములు నిర్మింపబడుచున్నవి. దొరకమువారివిధికారముక్రింద మరెన్నిగొన్ని కర్మాగారములు స్థాపింపబడుటకు పనిచేయుచున్నాము. మన కిప్పుడు ముఖ్యముగా కార్మికులు గావలసియున్నాము. ఇందులకు ప్రీలకంటె నెక్కువను తగి యుండదు. పశ్చిమ మన మన స్థితి యెల్లెడలను బరీకు మయ్యెను. తూర్పునకు జర్మనీవారికి ఫింగులు మాత్ర మెక్కువ యున్నది. రుష్యువారు మిక్కిలి నైపుణ్యముతో నెక్కువ బోయిరి. వారి నైపుణ్యులంకను చెల్లించెదగతే. ఆఖరాలుకలను సమీపించుచున్నది. జర్మనీవారు రిమగమ్యస్థానమున కింకనుమారుననే యున్నాడు. రష్యులలో పుజలయొక్క దృఢవిశ్వాసును రష్యులలోని గొప్ప సేనావాగకత్వమును నహించుటచే దెలియుచున్నది. మన మొకరినొకరు దూషించుకొనుటకు నొకరితో నొకరు కలహించుటకును తగదు. పుస్తకమున కార్యము నడపుచు ఆగతమునకు తయారుగనుండుటే మన కర్తవ్యము. మన మిత్రుల కర్తవ్యమును వ్యాయముగ నెంత సహాయము చేయవలయునో అంత సాహాయ్యమును జేసితిమి. కర్తవ్యములందను సామ్యుత్సాహమునందును విద్యక్త దర్శములందును సామ్యుత్సాహ బాతీయకలవా రేప్పుడుమొన్న యాదర్శముల ననుసరించి నీ రష్యులకు పుట్టింపబడిన భారమును మన మామోచి కర్తవ్యముల నెరవేర్చిమి. మనమచేయవలసిన పనియంతపని మనయొకటి లేదుగావున నీవిషయమున బ్రిటీషువారందఱును తమ హృదయభూర్వక యభిప్రాయమును, ఏకీభవించిన క్రిస్టియన్మతమును, నిర్దుత మన స్థితియును లక్షముచేయవలెను. తరువాత ఆస్ట్రీయ గారు యుద్ధభరి నితినిగూర్చి మచ్చటెంతయు రష్యువారిని భూషించి యుట్లనిరి. యంత్రనిర్మాణ నైపుణ్యమున, అంగనిర్మాణ నైపుణ్యమున, ఓర్వము నెరవేరకట్టవలెనునట్టి వారి కీయద్ధమున జయముకలుగును. అందరికంటె మేల్త్రై సాధ్యములగువానిని యందరికంటె నెక్కువ కాము సాధగగగివారికి జయము కలుగును. ఇప్పుడియే మనము చేయుచున్నది.

కిచ్చనరు గారి ప్రసంగము.

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— ఫ్లాండర్స్ మొట్ట మొదట టోమియావరకును యుద్ధభరిని యెట్లండినదియు నేటి వర్ధాన్నాముకీచ్చెనరు ప్రభువుగారు ప్రభుత్వసభలో దెలిపిరి. వారు చాలమట్టుకు ప్రార్థనచే చెప్పిరి. కాని రుష్యువారిని

గూర్చియు తూర్పుగంగమున జరుగుచున్న కృత్యములు మనకు నష్టమును జేయుచు వారు ప్రసంగించుచో వివరములు చెప్పిరి. వాట్సుచెప్పిరి. బ్రిటీషువారి సేనాబలమునకు నెద్దగిం గులు మనకటి కంటె చాల నెక్కువ యున్నవి. జర్మనీ వారు విషవాదువును మందును చూరుకు సుపయోగించుచున్నారని కాని మనము వీటి కలవాటుపడిత దనుకూలమును సేర్పాటుల జేసికొని యున్నందున వారి ప్రయోగము లంత ప్రయోజనకారులుగ నుండుటలేదు. ప్రిల్లుమార్చుల వరకాక్ ఫ్రెంచిగారి యాధిపత్యమున హతన సైనికులు 11 పటాలమువారు బనిచేయుచున్నారు. ఫ్రెంచి గారు ప్రార్థన ఫ్రాన్సుజేయుచున్న సేనాబలములలో కొంతభాగమును తాము దీసికొనిరి. ఫ్రెంచివారి వైనిపల వైర్యవైర్యములు మిక్కిలి క్లాపూనాత్మికములు. వారికందకములు నిర్భయకలరు దుర్గములను చెప్పినప్పుడు, మనకు వైని పులు మరేకంకను గావలసియున్నాను. వావలసియున్న వైని పుల నెట్లు గూర్చుమా యను విషయమును దొరకమువారు ప్రార్థన నాలోచింపుచున్నాడు. కొడికలనులోనే యందులకు తగిన యేర్పాటులను జేయుదురు. ఈ విషయమున సేర్పాటులన్నీ మన యుద్ధ పరిస్థితి ననుసరించి యుద్ధమున జయప్రదముగా నకుటలకును మన బాతీయము వారి విధికృత్యముల ననుసరించియు జరుగును. ఇటాలియావారు మాంటెనోను వరకనుకొనిరి వారి ఫింగులు బాగుగ పని చేయుచున్నవి.

క్రాక్స్ తయారు చేయబడిన బాతీయ సంఖ్యలను దేశమునందలి సాధనసంపత్తిసూక్ష్మము అవలమకు పనులు నిర్మింపిరి గావలసివలెను. దీనిగా వైయములలోని కెంత మందియుండునదియు దెలియును. వైయము నందు జేయచున్నవారి సంఖ్యతగ్గుటచే కీర్తియు దృఢవిశ్వాసును తగ్గిన దని కాని వారభైర్యము నొందుచున్నారని గాని చెప్పటకు విలు లేదు. దేశసేనిమిత్ర మనితరములవాడను ఇదివరలో మిక్కిలి క్లాపూనాత్మికము తయారుచేసిన చెప్పవలసి యున్నది.

కప్పులమహారాజువారు చక్రవర్తి గారిని దర్శించుట. లండన్, సెప్టెంబరు 15:— రాజాగారు రాజ్ గారును నిన్నటిదినమున కప్పులమహారాజు గారికి దర్శనమిచ్చిరి. సోమ వారమువారు మహారాజువారు గారునుండి ప్రైవేటులో మన్న ప్రైవేటు దర్శించిరి.

సైనికు లింకను గావలెను. లండన్, సెప్టెంబరు 15:— రాబట్ స్టానును ప్రసంగించుచు హార్కోర్టుగారిట్లు చెప్పిరి. యుద్ధారంభమునందలియు వైయమున యెంతమంది జేరినదియు దెలిసినచో నీదేశములలో గాక మిత్ర దేశములవారికి యాశ్చర్యము కలుగును. అయినను యింకను వైనిపలు గావలసి యున్నాను. కడపల గావలసి నొందుటకు మన దేశమునందున్నవైయముచేరినట్లు.

ఇతర దేశముల కీయ్యబడిన బరువు. లండన్, సెప్టెంబరు 16:— ఇతరదేశకు ఆంగ్లముదేశము వారు ఇతర దేశములవారికి 25 కొట్లు పాములు బడలిచ్చి యున్నారని. ఇంకను బద్ధులమట్టుకు ప్రార్థనకాదేను. ఆ ఆస్ట్రీయకు మంత్రిగారు నిన్నటిరోజున తెలిపిరి.

అడ్వకేటు జనరలుగారు చెప్పినను ముఖ్యవ్యాయ మూర్తిగాఁకి తెలియలేదట! ఇంకను ఫలము వెంటనే కావచ్చినది. ముఖ్యవ్యాయమూర్తిగారు ఉపన్యసించినచోట ప్రభుత్వోద్యోగియు లనదగు న్యాయవాదులకప్పటి వ్యవధిలో 'వకీళ్ల సంఘము' వారును 'బార్-సోసియేషను' వారును ప్రత్యేకము సభలుచేసి కాలిన్సుగారి మరణమునకు తమదూకు మును దెలుపుచు ఆగెగగగములనుగడించుచు ప్రస్తుత ముఖ్యవ్యాయమూర్తిగారి చర్యను ఖండించుచు కోర్టు నాపుదల. చేయకపోవుట గొప్ప లోపమని తెలియజేయుచు తీర్మానములను జేసిరి. వకీళ్ల సంఘమువారు కాలిన్సుగారి నూనెరంగు పటమును సిద్ధముచేయించి హైకోర్టులో నిడవలసినదని యు గూడ నిశ్చయించిరి. ఇట్టి విభేదము వచ్చు రీతిని ముఖ్యవ్యాయమూర్తిగారు తమ హోదాయందే పూర్వముంకి ప్రఖ్యాతిగాంచి క్రజలయనురాగమును బడసినవారి విషయమున ప్రసంగించి యుండుట వికి లి శోచనీయము. తమ కీర్తి కిట్టికార్య మెంత కళంకమును దెచ్చుచునుట నైన నాలోచించకపోవుట చిత్రము. ఉత్తమ వ్యాయస్థానమున నుత్తమసానుభూతి కాకరముగు సంద్యమున నిరంకుశాధికారమును జూపియుండుట సీతియు క్రమముగాదు.

ప్రొఫైటరు యెట్టెటలలోని కరణము మన సలులు మున్నగు గ్రామోద్యోగులు నెలపు తీసి కొనునప్పుడు దరఖాస్తుని పోషిస్తారు. మూలముగా సంపదలనెయు ఆయధికారుల జీతములను ప్రొఫైటరులే పంపించెట్లు నిధికారము కలవాడై యుండవలెననియు వారికి ప్రభుత్వపు రి కార్యాలయములనుండి పంపబడు అన్నియుత్తరాదికములును ప్రొఫైటరులగుండనే పంపవలసిన దనియు కొన్ని సందర్భములలో వారు గ్రామోధికారులకు జరిమానా వేయవచ్చునని కలశక్తిని ఇప్పటికంటె హెచ్చుమంకికి నియ్యవలసినదనియును ప్రభుత్వము వారికి గౌరవిగా బహుదూరు రానుభద్రనాముడు గారు వ్రాసిరి. గ్రామోద్యోగులు సామ్యముగా ప్రొఫైటరుల సేవకులు కాతగియున్నా గనుటయే యీ యుత్తరపు సారాంశ మని ప్రత్యేకించి వ్రాయనలెదదు. ప్రస్తుతము నాన దేశమున కల ప్రొఫైటరులలో కొందరు విజ్ఞానశంతులను సమర్థులును న్యాయోద్యమములను నున్నారనుట నిజమైనను ఎక్కువమందింకను పూర్వపుస్థితియందే యున్నారనుటకు సందేహములేదు. అందుచేత గ్రామోద్యోగులను సామ్యముగా వీరి యాజమాన్యముక్రింద నిడుటకు మార్గము కానుండిన సలహాలను మొత్తముగా ప్రభుత్వమువారికి రింగికరింపకపోవుటలో కలిగిననష్ట మేమియును లేదు మొదటి సలహానుగుంచి ప్రభుత్వమువారికి రితిగా నిరంబించినారు గ్రామోద్యోగులకు నెలపు దరఖాస్తును తహసీలుదారుగాని డిప్టీతహసీలుదారుగాని రిజిస్టరు మూలముగా ప్రొఫైటరులకు తెలియవరచి వారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు తగినంత యవకాశమిచ్చిన చాలునని యాజ్ఞాపించినారు. ఆ యవకాశము నుపయోగించుకొను ప్రొఫైటరులు జరిలియుండుతగినవారి కేవలము చేయు సలహాలు సామాన్యముగా సుగీకరింపబడవలెనని వ్రాయుచున్నారు. రానుభద్రనాయకుగారి కడపటి సలహానుగించి ఇదివర కినేకులకు అధికారమియ్య జడియున్నదనియు ప్రత్యేకముగా నెవరికవసరమో వారిసంగతి తమ విచారణకు వచ్చిన నాలోచింతుమనియు తెలియజేసినారు తక్కిన సలహాలను ప్రభుత్వమువారు ఆలోచింపనే యవసరము లేదని తీర్మానించినారు.

ప్రాస్తవ

ఫిరంగి యుద్ధములు

లండను సెప్టెంబరు 17:—ఫిరంగి యుద్ధములు ఫిరంగి ప్రయోగమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

ఫిరంగి ప్రయోగము

లండను సెప్టెంబరు 17:—ఫిరంగి ప్రయోగములు ఫిరంగి ప్రయోగమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

బాంబుల యుద్ధము

లండను సెప్టెంబరు 17:—బాంబుల యుద్ధములు బాంబుల యుద్ధమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

మిత్రమండలి ప్రయోగములు చేసినవని

లండను సెప్టెంబరు 17:—మిత్రమండలి ప్రయోగములు మిత్రమండలి ప్రయోగమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

వరసావారి ప్రకటనము

లండను సెప్టెంబరు 16:—వరసావారి ప్రకటనము వరసావారి ప్రకటనమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

రుష్యా

పోలాండులో జర్మనీవారి కృత్యములు

లండను సెప్టెంబరు 16:—పోలాండులో జర్మనీవారి కృత్యములు పోలాండులో జర్మనీవారి కృత్యమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

రుష్యావారి నిశ్చయము

లండను సెప్టెంబరు 14:—రుష్యావారి నిశ్చయము రుష్యావారి నిశ్చయమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

జర్మనీవారి సైన్యములు ముందునకు పోవుటకు

అనుమతము

లండను సెప్టెంబరు 15:—జర్మనీవారి సైన్యములు ముందునకు పోవుటకు అనుమతమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

జర్మనీ సైన్యములు

లండను సెప్టెంబరు 15:—జర్మనీ సైన్యములు జర్మనీ సైన్యమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

లండను సెప్టెంబరు 15:—జర్మనీ సైన్యములు జర్మనీ సైన్యమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

మంత్రములను ఉద్యోగములకు రాజీనామా నొసగుట

లండను సెప్టెంబరు 16:—మంత్రములను ఉద్యోగములకు రాజీనామా నొసగుటను కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

లండను సెప్టెంబరు 16:—మంత్రములను ఉద్యోగములకు రాజీనామా నొసగుటను కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

ఇటలీ

ఆస్ట్రియావారి విమోచము

లండను సెప్టెంబరు 16:—ఆస్ట్రియావారి విమోచము ఆస్ట్రియావారి విమోచమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

ఇటలీ దేశపు సైనికనౌక అంటుకొనుట

లండను సెప్టెంబరు 16:—ఇటలీ దేశపు సైనికనౌక అంటుకొనుటను కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

రోము, ప్రకటనము

లండను సెప్టెంబరు 15:—రోము, ప్రకటనము రోము, ప్రకటనమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

ఈజిప్టు

కెయిరోలో ప్రతిపదం

లండను సెప్టెంబరు 16:—ఈజిప్టు ఈజిప్టును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

జర్మనీ

జర్మనీ సైనికుల గమనికలు

లండను సెప్టెంబరు 15:—జర్మనీ సైనికుల గమనికలు జర్మనీ సైనికుల గమనికలును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

ఆస్ట్రియా

ఆస్ట్రియావారి సైనికుల గమనిక

లండను సెప్టెంబరు 15:—ఆస్ట్రియావారి సైనికుల గమనిక ఆస్ట్రియావారి సైనికుల గమనికను కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

రుమేనియా

రుమేనియా, ఆస్ట్రియా జర్మనీలతో సంబంధము

లండను సెప్టెంబరు 14:—రుమేనియా, ఆస్ట్రియా జర్మనీలతో సంబంధమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

రుమేనియా, ఆస్ట్రియా జర్మనీలతో సంబంధమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

సింలా

యుద్ధతంత్రవార్త

సింలా సెప్టెంబరు 16:—15వ తేదీన ఇండియా యుద్ధతంత్రవార్తను కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

రష్యా రంగము

రష్యా రంగమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

ప్రాస్తవరంగము

ప్రాస్తవరంగమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

విమోచముల వాడి

విమోచముల వాడిను కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

చెన్నపురి

యుద్ధనిధికి ధన సహాయము

యుద్ధనిధికి ధన సహాయమును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

లకునాపట్టణములో తుపాను

లకునాపట్టణములో తుపానును కరగోళములయందలి జరిగిన అని ప్రకటించినది.

వృత్తాంతములు.

పూజా వార్తలు:—ఈనెల 16వ తేదీ సాయంత్రమున భారతీయ జాతీయ సంఘము వారు చేసినవిందువలన శ్రీ శైలిండ్లను ప్రభువుగాను ప్రభువైనాడు కల్గిరి.

బొంబాయిలో ముష్టివాండ్లు:—బొంబాయి నగరమున ముష్టివాండ్ల సంఖ్య హెచ్చి పోవుటను గూర్చి ఆలోచించుటకు కార్యోచనముగా ఒక సంఘము స్థాపించి.

జర్మనులు:—కలకత్తాలో నున్న జర్మనులలో నున్నా నీను (నన్ను)లను స్వదేశమునకు పంపివేయు నక్కటలేదని దొర తనమువారు తెలిపిరి. తక్కినవారిలో నిద్దరు ముగ్గురు తప్పు నందరును పంపివేయబడిరి.

అలహాబాదు ప్రాంతము:—అలహాబాదు ప్రాంతమున జడ్జిగానున్న న్యాయమూర్తి సామయ్యగారిని పాట్నూ ప్రాంతమునకు పంపిరి. అలహాబాదు ప్రాంతమున ఇంగ్లాండునుండి యొక బాధిష్ఠుడను నియమింతురని తెలియుచున్నది.

దొరతనమువారు ఆజ్ఞాపకముల 11వ తేదీన బొంబాయి దొరతనమువారు మహావలెత్తరమున సమావేశ మగుదురు. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము న్యాయమూర్తి బీమెనగారిని విశ్వవిద్యాలయ సభ్యునిగా నియమింపదగునని చాన్సులరుగారు నూచించిరి.

రెవెన్యూలు: కాశ్మీరము:—రెవెన్యూలు టి. ఎస్. కాశ్మీరము కరాచీలో నియమింపబడిరి. వీరు మేజరు. జే. సి. ఆక్సేలేగారి స్థానమున నియమింపబడిరి. వీరు నైస్యసంబంధమున పనిని ప్రభుసంబంధమున పనినిగూడ చూడవలసి యున్నది.

వల్లికొండయూనియను:—కల్లగార్హస్థులు జిల్లా కేసులకు తాలూకాబోర్డులోనున్న వల్లికొండయూనియనులోనుండి వెట్టువనము గ్రామమునకు చేరియున్న సరిహద్దుపేటను, గోవిందంబాధి గ్రామములకు చేరియున్న చిన్న గోవిందంబాధిని జేరువరయింపదని.

టిలెటునుండి ఉన్న యెరుకులు:—తక్కిన ఉన్నతో పాటు టిలెటుజేతల ఉన్న గూడ వెనుకటి సంవత్సరముల ఎగుమతులకు మించువలె ఆంగ్లదేశమునకును మిత్రదేశములకును తీరుప్రదేశములకును పంపుట కభ్యంతరములేదని ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

ధర్మము:—శ్రీనిధ్య విషయమున బరొదా మహారాజిగారు ఇదివరకు ౧,౧౦,౦౦౦ రూపాయల కొనగియుండిరి. ప్రస్తుతము ఢిల్లీలోని శ్రీలక్ష్మణులకు ౩౫,౦౦౦ రూపాయలును, చివనభాయిహైస్కూలుకు ౬౦౦౦ రూపాయలును విసగిరి.

నిర్మలకాంతరాయిగారు:—నిర్మల కాంతరాయిగారికి డక్కాలో నిర్బంధవాసము విధింపబడినది. ఈయన 16 వ తేదీ రాత్రి కలకత్తానుండి బయలుదేరిరి. డక్కాకు వెళ్లి పోలీసు నూపరింపెందెంటుగారికి కనబడి పిమ్మట దసరా పండుగ నిమిత్తము స్వగృహమునకు వెళ్లెదరు.

హిందూదేశ పౌరాణిక విగ్రహముల పటములు:—ఈపటములను వర్తకచిహ్నములుగా నుపయోగింపరాదని మార్కెట్ సరియమువారు తెల్పిననూచనను బంగాళాదేశక సంఘమువారు రాల్చించి దీనినికొనసాగి తగ్గించిన వర్తకులకు నష్టమునచ్చునగాన క్రమక్రమముగ తగ్గించుటకు ప్రయత్నింపబడు ననిరి.

దేశీయ మహాజన సభ:—జాతీయ వాదులును మితవాదులును మరల కలసి పని చేయుటకు వీలును కలుగ చేయుటకు చెన్నపురిలో జరిగిన సమావేశమున చేయబడిన తీర్మానము ననుసరించి ఏర్పడిన సంఘమువారు సభచేయుట మహాసభ జరుగు ప్రాంతముననే జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినట్లు తెలియుచున్నది.

భార్యనుచంపి రా నాత్మహత్య చేసికొనుట:—కలకత్తాలో బెడ్డప్పనండులో వాణిజానను తురక నివసించుచుండెను. వీనికి యాదేంద్రునండి యుద్యోగములేకుండెను గాన నతడు భార్యను విడదల పోషింపబాలక కత్తిగో మొదలు భార్య మెదల నరికి పిమ్మట తనకుతుక కొనికొనెను. ఇద్దరును చనిపోయిరి.

ఆయుధశాసనము:—పి. ఎల్. కాన్సేటరు నత దేశీక మారు పేరులతో దొంగవక్రములను సృష్టించి కలకత్తాలో ఆయుధములను విక్రయించు దుకాణములలో చాల తుపాకులను కొనెను. ఈ తుపాకుల నితడు రాజద్రోహము కేసునని అనుమానము గలదు. ఇతనిమీద 6 కేసులు చేయబడినవి. 8 నెలలు శిక్ష విధింపబడినది.

ఒక గుజరాతీ గ్రంథము వదలివేయుట:—నవీనకాల సంస్కరణము అనుపేర నారాయణ చతుర్వజ తాతాచే గుజరాతీ భాషలో సిగ్రంథము వ్రాయబడి గుజరాతీ ముద్రాకాలలో ముద్రింపబడి ఇబ్బారాం ముబ్బారాం జేకాయచే ప్రకటించబడినది. ఈ గ్రంథమున దొరతనమువారిమీదను పాశ్చాత్యులమీదను అయిదుము పుట్టిపడిన విషయములున్నవిగాన దీని కాపీకేసితమని తీగవర్మగారు ప్రకటించిరి.

సంచల వ్యాపారము:—ఈజిప్టు దొరతనమువారు సంచలనుకొనడలచి ఎవరైన లెండనులనిత్తురా అని బంగాళాదేశక సంఘమువారికి వ్రాసిరి ఎగుమతిదారులయొద్ద కొనవలెనుగాని లెండను లివ్వబడవని బంగాళాదేశక సంఘమువారు వ్రాసిరి. ఆస్ట్రేలియాదేశమున విక్టోరియావారు భాస్వపు సంచలెన్ని కొనితొ చెప్పగలరా అని మెల్బోరను వర్తక సంఘమువారు బంగాళాదేశక సంఘమువారికి వ్రాసిరి. వారు మాట తెలియజేసిరి.

లాల్ బాధ క్రరాం గారి నియామకము:—పంజాబు కాశున సభలో లాల్ బాధ క్రరాంగారు సభ్యులుగా నియమింపబడుట అందరికిని సంతృప్తికరముగానున్నది. ఈయన పంజాబు దేశమందలి న్యాయవాదులలో ప్రసిద్ధి నొందినవారు. విద్యాసాంఘిక రాజకీయభివృద్ధికి చాల పాటుపడుచున్నాడు. లాహోరులో దేశీయమహాజనసభ జరిగినపుడు ఆహ్వానసంఘమున కుపాధ్యక్షులుగా నుండిరి.

జడ్జిగానున్న న్యాయసభికులను భిన్నాభి ప్రాయులగుట:—సాల్ గ్రెగ్స్ ఖైతిఅను పంజాభి రైలుబండిలో ద్రోపడి అను నామెను చంపినట్లు కేసుచేయబడెను. ఈ కేసును బడ్డాను సెషన్సు జడ్జిగారు విచరించి 16-వ తేదీన తీర్పు చెప్పిరి. నుద్దయ నిర్దోషియని న్యాయసభికు లభిప్రాయపడిరి. గాని జడ్జిగారు వీరితో నేకిభవింపలేదు. ఈ విషయము ప్రాకార్యమున తెలియజేయ బడినది.

నూలుబడ్డెలధర:—బొంబాయిలో నూలుబడ్డెలధర వాదనకు రుక్మిణి ల నుండి ఈ ౧౦ లకు తగ్గినది. దీనికి కారణము జర్మనీకి ఎగుమతులొసాపుటయే. జర్మనీవారు వీనినికొని యుట్టును ముతకబట్టలను చేయు చుండిరి. ఇటీవల ధర ౬ లకు గూడ దిగినది. ఇప్పు డాకస్మిక్ముగ ౪ 45 కు హెచ్చినది. ఈబడ్డెలను యుద్ధపరికర నిర్మాణమున కుపయోగించుట వలనను బొంబాయి యంత్రకాలల వారు వీనితో ముతకబట్టలను చేయు యంత్రములను తెప్పించుటకు విశ్వయించుట వలనను ప్రతిధర పెరుగుటవలనను వీనిధరగూడ పెరిగినది.

బొంబాయి రాష్ట్రమున పరిశ్రామి కాభివృద్ధి:—ఇంచునుగూర్చి చర్చించుటకు పూజాలో నొక సభ జరిగినది. ఈసభకు సర్దార్ బట్టి తాతాగారు మున్నగు కలెక్టరుండల నాయకులు విచ్చేసిరి. దొరతనమువారు విమోచించిన విధానము చర్చింపబడినది. బొంబాయిలో ప్రభుత్వోద్యోగులను పాశ్చాత్య భారతీయవర్తక సంఘముల సభ్యులను బొంబాయి అహమదాబాదులోని కొటీకేసుల సంఘములలోని సభ్యులను చేర్చి యొక పరిశ్రామికసంఘము స్థాపించెదరు. లాభకరములగు పరిశ్రమలను నిరూపించుట మున్నగుపనుల నీసంఘము నిర్వహించును.

దోమకొనలేక తగులబెట్టుట:—ఈనెల 18 వ తేదీ యుదయమున కలకత్తాలో వీడెను వీధిలో 21 వ సంఖ్యగల ఇల్లు తగులబడుచుండెను. త్వరలో నార్సికేసిరి. వెనుక కలకత్తా మేరీపుగా నుండిన బాబూ:లీనీ బెహానగారి లోగిలి. దానిలో ఆయనకుమారు లిద్దరు నివసించుచున్నార. వారి కెకతారుకు కంపెనీలో భాగస్వాములుగా నున్నారు. దొంగలు గతరాత్రి దోమకొనవచ్చి రంజముతో తలుపుల కొనిరి. కాని లోలోలనున్న తీగదడిగూడ, కొయరలన్నివచ్చి నందున సాధ్యపడక కనీవేత కిరననాయిలు పోసి అంటించిరి తెలియుచున్నది.

గోధుమల ఎగుమతి:—గోధుమల వ్యాపారము చేయు హిందూదేశపు వర్తకుల వార్షికసభ ఈనెల 25-వ తేదీకి జరుగును. 1914-15 సం॥పు రిపోర్ట్ చర్చింపబడును. గోధుమల ఎగుమతినిగురించి ఆలోచించుట కర్మవలబడిన సంఘమున దేశీయవర్తకుల ప్రతినిధు లెవ్వరను లేకుండుట శోచనీయుము. ఇక ముందరిట్టి సరల తేలిక నున్నట్లు చర్చినిధులను గూడ నా చూచి నిండుట సముచితముగాని కలన దేశీయ వర్తకుల భావములను గూడ దొరతనమువారు తెన్నుగా గమనింపగలుగును రని వీరి నిశ్చయించిరి. పరిశ్రమల కవసరముగునంతవరకు ఉద్యమమునముగ నందించుట కేర్పాటుచేయవలెనని వీరు దొరతనమువారికి కోరిరి. మరికొన్ని విషయములుగూడ చర్చింపబడినవి.

ఉడకమండలము పురపాలక సంఘము:—వోట్ల ను ఖైదు అధికము చేయవలెననియు, సంఘమునకు పూర్వపు రీతిని 16 గురు సభ్యుల నియమింపవలెననియు వీరిలో ఆధున పక్షము 8 గురినైన వోట్లను ఎక్కు కొనుకట్టు సాక్షాత్కార్యులయవలెననియు దొరతనమువారిని ప్రార్థించుట ఒక తీర్మానమును 18-వ తేదీన వైన వోట్లనుబడి పురపాలక సంఘసభ్యులు చేసిరి. ఉడకమండలమున వార్డులుగా విభజించుటకొక ప్రత్యేకసంఘ మేర్పరుపబడెను. కొరవనీయులగు వార్డులకు గనీసాకపు, బ్రాను వైర్మకువార్డు ఈసంఘమునకు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. కొత్తసభ్యుల జేర్పుకు వైర్మకువార్డు కధికార మీయబడెను.

సింలాలో అబ్జర్వరు పత్రికాభిప్రాయము:—గతవారమున సింలాలో జరిగిన మహమ్మదీయ సభనుగూర్చి అబ్జర్వరు పత్రిక ఇటుల వ్రాసెను. ఈ పత్రిక ఉత్తరహిందూస్థానము లోని మహమ్మదీయ పత్రికలలో పాక్షికభూతము గాంచినది. “రహస్యముగ జరిగిన అంతముల రచ్చకట్టులకు హస్తాగ్రహణము రహస్యవిషయముల బయలుపరచిన భయములు ఇక ముందు తాము సంఘవ్యాపారములలో జోక్యము కలగజేసి కొనకుండిన యెడల బాగుండును. రహస్యముగ నుంచబడిన మామఫి జులొఫికర్ ఆలీఖానుగార్డు లేఖలోని విషయములు సింలానుండి తలెత్తినవార్తలమున తెలుపడెను. గుర్తును నుంచబడినదని తెలియజేయబడిన ఈలేఖలోని ప్రధానాంశమే బట్టబయలు చేయబడెను. ఇంతకంటె అక్కణి మేము: దును” అని అబ్జర్వరు పత్రిక తన ముఖవ్యాసమున వ్రాసెను.

ఒకదర్బారు:—౧౬ వ తేదీన కృష్ణాలోని కాండి మూను మందిరమున నొక దర్బారు జరుపబడెను. ౧౩ సం॥లకు శ్రీరాజప్రతినిధిగారి విజెంటు తమ ఉద్యోగులతో నూచినచటకు విచ్చేసిరి. ఈయన ఆ సీటులగునరకును స్వాయమున్నగువారు నిలిచియుండిరి సామంత ప్రభువుల సంఘము యొక్క అధ్యక్షులగు మహిషాసూర గారు సంఘముయొక్క రిపోర్టును చదివిరి. తరువాత ఏ జెంటుగారు ఉత్తరావధిలో ఉపన్యసించిరి. సనదులు ఖిలతులు బహమదులు ఇప్పులకు వారికి ఏ జెంటుగారు ఒకగిరి. గౌరవార్థము గిం ముంది గూర్కా నైనితులు వ్యవరముకడి నుంచబడిరి. ఏ జెంటుగారు దర్బారునకు వచ్చు సపుడును దర్బారునకుండి వెదలనపుడును గౌరవార్థము ౧౩ ఫిరంగులు చొప్పున కాల్పబడెను. బెజిడి స్థానమందంతటినుండి 3౦౦ మంది జనులు దర్బారునకువచ్చిరి.

ఆగర్బరా బండిపోటు కేసు:—ఈ నెల 18 వ తేదీకి ఈ కేసు విచారణ జరిగినది. ముద్దాయి బేసిన ఇబాద్గంగూజే ఇటుల చెప్పెను. నే నొకరితో కలసిగాని స్వయముగా గాని దొంగతనము చేయలేదు. నేను బాగకుపూయలో పెద్దకోర్టుకు వచ్చుచుండగా వెనుకప్రక్క కేసు విచరించిన కొందరువలె గెల్లిపోవుచుండిరి. వారిని పట్టుకొనుటకు ఆరమును కొందిరి వెనుకవచ్చుచుండిరి. వారిని పట్టుకొనుటకు కొందరు పరిగెత్తుచుండిరి. వారితోపాటు నేనుగూడ కరుగెత్తితిని. ఇంతలో వెనుకనుండి కొందరు వచ్చి నన్ను పట్టుకొనిరి. వారును నేనును కొట్టు కొంటిమి. చాల మంది పోగు పడిరి నన్ను వారొకయింటి యొద్దకు తీసికొని వెళ్లిరి. గాని ముఖము నన్ను డిట్టుముగ గొట్టి నిర్బంధించిరి. ఒక అరగంట అను సరికి కామినీచివాయను మరి యొకడును వచ్చి నయారమున నొకపిస్తోలు కనబడినది. ఆంక నిద్దరు పరుగులున్నావని చెప్పిరి. అంతట నేను మొరబెట్టుచున్న ను నిక గ్రామమును నన్ను వరదమిత్ర గారింటినికి తీసుకొని పోయిరి. అప్పుడు ను చెను అను వాడిపుడు కొట్ల ఎడుటనున్న పిస్తోలును బయల్పరముగా నాజేబులో వేసెను. నన్నుకొన వారు నెలబడి పడి రాత్రితో కట్టివేసిరి. తరువాత కొందరు కాశ్మీరులుబాపట్ల వన్ను తీసికొని వెళ్లిరి. వాడగిరి పిస్తోలు తేనెతేను. తరువాత గెన “నాదగిరినున్న పిస్తోలును నాతోవచ్చి నేనా నొకడు తీసికొని వెళ్లెనుట అసత్యము.

చారిత్రాత్మక శ్రీల నందరిని ముద్దు బెట్టుకొన బ్రయత్నించినందుకు ఈ శాంతు రేవు కట్టములలో మేగిరి అనువాద క్రిందటి సాహిత్యము మధ్యాహ్నము చాతాంధీని బోధిస్తోంది. నందరిని ముద్దుబెట్టుకొన బ్రయత్నించెను. వీరు ప్రాణి ఇటులనే నేనని పోలిక వారు కేసు జేసిరి. ఈ కేసును శాంతు సోలీసు కోర్టు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించగా వీరి చేతిలో స్వామి పుత్ర అను సారాజుడి యుండగా నేనున్నట్లు కొంటిని యొక కః స్త్రీను సాక్ష్యము జెప్పెను. నేనాసారము ముందుగా పునరాగించితిని మేగిరినని చెప్పెను. మేజిస్ట్రేటు గారు వీరికి 5 రూపాయల జుల్మానా వేసిరి.

పత్రికాకానన సంబంధము కేసు:—కలకత్తాలో 2 స్వామి మద్రాసు కాలకు సంబంధించిన మహమ్మదు బిస్వాసు ను నటించిన కేసు చేయబడెను. నిన్న విచారణ జరిగినది ఈ మద్రాసు కాలకు సోదా మద్యములను నేనవల సుంటిరి. వాగి భావలో మద్రాసునుండి కరపత్రములును, వీరిని మద్రాసుకు కేసులవలసి సామ్యములో కొంతసామ్య ముట్టివట్టియున్నవని రసీము ఈ కరపత్రములమీది ప్రాతయే చెక్కుబడియొకకర దియ్యమును కరపత్రముల కట్టమును నావల కనబడినవి. ఆ కరదియ్యమీదనే నే చెక్కిరినని నాతోయిద్దాయు చెప్పె నని పోలిక నీ. వి. జి. ఇనపై కరపత్రము చెప్పెను. మద్రాసు యే కరదియ్యమీద చెక్కును ఈ కరపత్రములను నే నయ్యి వేసిరినని ఆచట నయ్యి వేయవలెనని చెప్పెను. అందుమీద నున్న భావనాకు తెలియదని గూడ నతడు క్రాసుపక్షము చెప్పెను. ౧2 వ తేదికి కేసునాయివావేసి ౫00000000 బామినప్పించి. మద్రాసుని విడదల చేయుటకు న్యాయాధి పతి యుత్తముచేసెను.

ప్రస్తుతసమయము-విద్యభావ మొసగు సమాధానము:— ప్రస్తుతసమయమును దివ్యభావ మెట్టి సమాధానము నిచ్చునను వాక్యములో వివాదు గాదు. తమతపస్యమును ప్రారంభించి ఈ ప్రశ్నమును చెందు ప్రత్యుత్తరములు కలవు. వర్తమాన బోధనము యుద్ధమున కెవరయ్యారు. ఈ న్యాయము విచారణకు, ముందుకు సంబంధించినదేగాని రాజులకును రాజ్యములకును చెందదు. నీతులలో అంతరము కలవు. కాని బల సీనులకు బలంతులను కా పాడవలెనని అన్ని నీతులను అంగీకరించుచున్నామి. సుధి పత్రమును జర్జులు చిత్తు కాగితమునిచ్చి పి నే నుటచేత కొంతకాల తక్షణపరిశ్రమనే అంగీకరించు సంగత్యము. దీనిని అంగీకరించు నేచ్చాపరంత్రము. కాననే నిష్పంధనే నానెను. విధించుట కంగీకరింపలేదు. అట్లు విధింపవచ్చును. శివవిద్యాయమున ఆరేణి యువకులందఱో న్యచ్చందముగ నేలలో చేరి ప్రాణముల నిర్వించుచున్నారని ఇటుల భర్మ సంక్షుద్ధాము శరీరత్యాగ మొనరించు తీరులు ఉత్తమజన్మములు భరించేరని దివ్యభావము బోధించుచున్నది. పునర్జన్మ వాదమును, కలకత్తా మహాయజుడగు కుండియాతము నంగీకరించి యున్నాడు. శరీరము భేదంబునున్నదిగాని ఆత్మ అనిచ్ఛిన్నము ఆత్మయందే నిలిచియున్నది. పునరాంతరములుగడచినకొలది ప్రపంచము నట్లు ఆనందసాక్షాత్కరణకలిగించుటకు, ఆత్మ సుబలమును, సుప్రకాశమునై మరల పునరించును. కలకత్తా లగటలన భర్మ సుప్రకాశము నడియుటలన ఈ యువకులు నురు జున్నును తెత్తిను పొందజాలని యుత్తమ జన్మములను పొందుటకు యోగ్యులైరి. నీరు ఉత్తమోత్తమ మగు నాగరకత్తను భావికాలమున కలిగింప గలవారైరి. ఇటుల ఆలోచించినచో బంధు వియోగ దుఃఖాదులకు వారికి యున్నాంతి కలుగగలదు. ఇది దైవేచ్ఛ. మహర్షుల యిచ్ఛ. ఇట్టిది జరుగునని దివ్యభావ లు చాలకాలమునండి సరిక్షించుచుండిరి. చివరకు అది జరిగి నది విజ్ఞానము, జ్ఞానసీమలను, సాత్వికులు తామనులను తలపడిరి. సాత్వికులకు విజయము సిద్ధము, యుద్ధము సాగింపును. విజయమును సకలము చేయును కాని జర్మను నుద్దేశించుచును. జర్మనులు నుద్దేశించినచో వేసితులైన వారివలెను, ఉత్తమలైన పుస్త్రమున ప్రరత్తించుచున్నారని అట్టివారాజీతులకు తొలగించిన చో మరల నాజీతులకు ఉత్తమజన్మము కలుగును. అప్పుడు మిగుల వారిని శ్వేషించినవలె నరముండదు. సోదర భావముతో ఆదరించుటకు వీలు కలుగును. కలకత్తా మన నేలమీది యున్న సయినికుడు రివలెనే భగవద్గోవింద శత్రు వైరము ఆదరించి వాని బాధను చల్లార్చుటకు నోట నీరసోయ్యుచుండ వారి బాధలు నివారణ మగుటకు మద్దుతులను సంగమించి యుద్ధము ముగిసిన పిమ్మట నాగరకత్తల దేశములవారు ఇట్టి వర్మపుర సహాయమును ఏల చేసికొనుటకును, దీనినే దివ్యభావము బోధించుచున్న దని ఆనిది నెలకొన్న గారు నడిపిరి.

వివోదములు

శ్రీచిహ్నుములు గల పురుషులు.

చైవా దేశములో ఒక విచిత్రమయిన తెగ వాగున్నాడు. వీరు ఆదేశములని నిరూపించుటకు వీలులేదు. చైవా వాగునాడ వీరిని గుంపులుగుంపులుగనూడి ఆశ్చర్యముతో చూచుచుండు గ. కల్లనిదేహమును పోగకత్తులు, చప్పిడియట్లు కురుచ చేతులు పొడుగి యిన కాళ్లు గలిగి యుండువారు పురుషులయొ ప్పట్టిదేహమును గుండ్రమయిన కన్నులు చక్కనియట్లు పొడుగయినచేతులు అంతగా పొట్టినికాని కాళ్లుగలవారు శ్రీలనియు తెలిసికొనలేకనే కాని నావ్యాద్యప్రీతి ఇంతకంటె శ్రీపురుష భేదముగపడెను. శ్రీలకు జడలుండను. పురుషులకు జడలుండను. శ్రీలకు పాలిండుగుంటులనే పురుషులకుండు న. శివులుకల్లల సస్యపానముచేయుటలనే తండ్రిల దగ్గ అక సస్యపానము చేయుటలు అభ్యసించెదరు. వీరిలో కృత్రిమదోషము లేదు ప్రకృత్యుగా నేను మగవారి సమత్వమున పరపురుషులతోడలపయన శిరులు పెట్టి గంటలకొలది నిద్రిం చెదరు. నాలుగు మాసములకే కల్లలు ఈ శ్రీలకు పుట్టెదరట! ఇంతకంటె విచిత్ర మేమిచ్చుది. వీరిభాష చైవావారికొక తెలియదు. వీరులవై భాగ్యులను మోసికొని పోవుచుండు. చేమలవాడవారు మాఖ్యముగా చేయుదురు. 20 సంఖ్య క్రమ క్రమమున తగ్గుచున్నది. ఈ చయనాదేశములో వీరి సంఖ్య 800 కంటె పెక్కునలేదు. వీరిపుట్టు పూర్వోత్తముల విచారించుట జూచాయము ఎరిగిరి తెలియలేదు ఇతరులభావ వీరికి రాదు. వీరిభావ ఇతరులకురాదు.

మగవారివాసన సోకని మగువలు.

టిరెల్ దేశములోనొక చిన్న గ్రామము గలదు అచట నందఱును శ్రీలే. వీరు వివాహమాడరు. పురుషులజూచిన మిక్కిలి కోపము. వీరపురుషులకుపుట్ట లేదేమో! మగవారె వరును ఆగ్రామములో అడుగు పెట్టగూడదు. కయన్ను ఎ.త ఆధికముండి అంత గౌరవము: పెద్దదానమాట మిర్రు కా మాతు రాండ్రు శ్రీలను శిక్షించి గాగ్రియమునుండి పార దోలెదరు. వీరు ఏపదేశమునుండి వచ్చినది తెలియదు. వీరి ఆహారము చేపలను అతనిననులును, 15 ఏండ్లకు ఒకటివారికి కామోద్యోగము గలిగిన ఐడిచెవును గోనీ పెడలగొట్టెదరు. వీరి కంటె పెద్దవారికి కామోద్యోగము కలిగిన ఐడిచెవును గోనీ పెడలగొట్టెదరు. వీరి పోదోలుదురట! వీరి విషయము అనేక కథలున్నవి. టిరెల్ దేశములే ఆశ్చర్యము మన్నురు. ఆంగ్లీషుండిక పెండ్లిలో ఏచ్చుట.

ఆఫ్రికాఖండమున ఆకేముఖాచారములున్నవి. ఒక కలికియైన తెగవారు ఆగ్నేయదేశమున్నారని. వివాహకర్త తులు ఆతివివోదకరముగా నున్నది. రెండు రోజులు వివాహము జరుగును. పెండ్లికూతురు పెండ్లిగడుకుంట్టికి రెండవదినము ఎండకాయచుండగా 12 గంటల పొగ్గిస్తూ ఏకాకినిగా గోరి లుండిన స్థలమునుండి రావలయును. పెండ్లికూతురు కన్ను లగ పడవండ గుడ్డకట్టకొని రావలయును. ఇట్లు ప్రకటించిన తక్షణమే పెండ్లికూతురు మాత్రమే పడక గదిలోనికి పెండ్లికూతు రిని పిలుచుకొని పోవును. అచట రెండు గంట లుండినపిమ్మట పెండ్లిగడుకు నేపలకు వచ్చును, బంధువులు తాపలికివెల్లి పెండ్లికూతురిమాది ఏడ్చెదరు. పెండ్లికూతురు వారికిన్నీ రును తన కుడికాలి బొటనపైవేలితో తుడుచును.

స్వాగతము:—శ్రీ యత డాక్టర్ ఎల్. ఎల్. డి. డి. గౌరవ గారు ఆమెరికా దేశమునుండి క్రిందటి వారములో మా గుంటూరు సురతీతముగాకడేరి. వీరికి యువకు, డెబ్బది సంక త్నములు ఉండును. వీరు మా యూగల మిషన్ కాలేజీకి ప్రిన్సిపల్ ఉద్యోగము వహించియుండిరి. వీరు మరల నా యు ద్యోగమే చేయుదురు. క్రిందటి శుక్రవారమునాడు సాయం కాలము నాలుగు గంటలకు రానుచుద్రపురము ఆగ్రహారము నందలి ప్రాచీన స్థూల దర్శించుటకు దయ చేసిరి. వీరితో ప్రస్తుతపు ప్రిన్సిపల్ గారు శ్రీ యత ప్రిన్సిపల్ గౌరవాని గారు గూడ దయ చేసిరి. ఆ పాఠశాల నూపరింపెండేగి హెడ్మాస్టరు వారు శ్రీ యత నుండలేక డ్యూట్ వి. ఏ. ఎల్. డి. గారును సభ సలంకరించి. ఈ సమయమున సాధారణ ముగ జరుగు పద్యములు మొదలగున వైసత్యవార పనివాడ రచే నా నలుగురికిని పూల మాలికలు వేయబడెను. తర్వాత కాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీ యత చావలి వేంకట పు స్తయ్యగారు స్వాగతోపన్యాసమును చేసిరి. శ్రీ యత నుం దరయ్యగు గారు ఇంగ్లీషున విద్యను గుఱించి యుపాధ్యాయుల కత్యంతోపముక్త మగు నొక చక్కని యుపన్యాసము నొసం గిరి. శ్రీ డి. డి. గౌరవ గారు తెలుగున బాణురకు తమ దేశపు సంగతులను ఈ దేశపుసంగతులను తెలియజెప్పిరి. తరువాత రాజుగారి కీర్తనతో సభ ముగిసెను. అని యొక యుపాధ్యాయుడు గుంటూరునుండి వ్రాయుచున్నాడు.

అరాస్ పాత్రమున యుద్ధము.
లండను సెప్టెంబరు 16:— జర్మనీవారు అరాస్ పాత్ర నరముల తమఫిరంగుల కాల్పుమొదలిడిరి. అంగ్లకు మాత్ర ఫిరంగివారు జర్మనీవారి కండకములను, ఫిరంగులను గుండ్లతో చంపిరి రొయిప్రదేశమునకును పరామువారి. ఫిరంగులు కాల్పుబడుటలన కొన్ని చోట్ల రిప్పటుకొనెను.

ఆహాయ్యయపుత్రము.
లండను సెప్టెంబరు 16:—ఆహాయ్యయపుత్రము 21 వ సెప్టెంబరు తేదీన పరీక్ష పట్టబడునని మెకన్నా గారు నడిపిరి.

ఫిరంగులు కాల్పుట.
లండను సెప్టెంబరు 16:—ఫ్రాన్సులో మందుగల ప్ర. త్వుటము, ఫిరంగులు కాల్పుటయు జరుగుచున్నవి.

అంగ్ల వరాసు ఆర్థిక సంఘము.
లండను సెప్టెంబరు 16:—వీరికి ఆమెరికాదేశ భని తులకును ౮ గంటలకురకు ప్రధానసంగము జరిగెను. సహాయకు చేయుచునని పెక్కువాగ్దానము లొసర్పిరి. అనుకూలము కలుగునయే అందరకు దృఢాభిప్రాయము కలిగిరి. ముఖమునకు నూటికి ౫ చొప్పున కడ్డి ఇవి నాలుగు భాగముల. క్రొద్ద విభజింపబడవచ్చును జర్మనీ డక్షిణవాదులు సలిపిన తత్వములు దీని కంతరాయము కలిగింపలేదు.

ఫ్రాన్సు ద్రిటిమిటీలతో తాముచేయు ప్రిత్తిమొక లగు వర్తకము జాగ్రత్త పెట్టబడునని కమిషనరు ప్రత్యేక స్థానాధికారి ప్రతినిధులతో చెప్పినది తెలియచిప్పిరి.

యుద్ధమున బ్రిటిషువారికి గలిగిన నష్టము.

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 16:—ఈ సంవత్సరమునందు మొదట మరకు 5 లక్షలు యుద్ధమునని యుగంజిమి గాని కలిగిననష్ట మంతగాలేదు. అంతకుకంటెతక్కుగా యములు గాతేను. 100కి 40 వంతున నష్టమైరి చెప్పి చెప్పినవచ్చు. కాంతి సమయములందు గాయములు దివ్యవానిని నింతయంద మరల యుద్ధముకు పనికిత్తురనికొని యుండలేదు. గుర్రములు బహుకొద్దిగా నష్టమయ్యెను. మన గాయకులలో కొంత భాగమునందు పెట్రోలియములన్నార. శీతకాలమునందు మను పటికంటె ఇప్పుడు: లిప్టుకు తగ్గియుండుటచే రాబోవు శీత కాలమునందు నేనాముఖమున దెగ్గడ విశేషము పోవజరు గునో యాస్థలమునందు కివెను గారు తయారుజేసిన వైద్య ముంప బడును.

ఆంగ్లనాకాదభాధికారుల ప్రకటన.

లండను సెప్టెంబరు 16:—తెప్త నెలు కల్మెలు ఎ కా క్రిగ్ గారి యాధిపత్యమున నన్న ఈ 7 అరు నభ మెలెనును మేమునుంచి, 3 సైనికోద్యోగులను 25 వానికులను ఖైదీలగ గొంటిమని శత్రువులకు చెప్పచున్నాడు. 4 వ సెప్టెంబరునుండి యీ 7 వ మెలెను సమాచారమేమియు తెలియరాలేదుగాన వారు చెప్పిన విషయములు కల్మెమెలునునని నాకాదభాధికారులు ప్రియించిరి.

మాస్టిజను పట్టుకొనుట

లండను సెప్టెంబరు 16:—దక్షిణాఫ్రికా రాజధాని హి-తుగు మార్టిజు ఆంగ్ల సైనికుని యుదువులను దోచుకొని రొడిసియూ సహాయు జర్మను నాజకులను మార్పుచుండగా పోర్చుగీసు యుద్ధాగ్ని వానిని పట్టుకొని తెగ్గల్లాకు తీసికొని పోయెను.

సోకాదళమువారి రేర్పరచిన న్యాయసానమువారు

లండను సెప్టెంబరు 16:—ఆమెరికానుండి కోపెను హోగనుకు పోవుచుండి 4 స్కాండ్ నేవియును సేమరులలో నుండినానులను, (ఇవి నిజముగ జర్మనీవారికి సంబంధముండే ననుకారమునై) వీరు దొరతనమువారికి వేప్పించిరి. విస్తార మయిన నెలగల సామానుల కొనిపోవుచున్న మిరి కిరి నౌకలను గూడ పయికారణమున నే వీరు దొరతనమువారివశము చేసిరి.

జర్మనీలో బట్టలరునేయు యుత్తరశాలలు

లండను సెప్టెంబరు 16:—ఈ యుత్తరశాలలకు గూడ దొరకుటలేదు గాన సైనికులకొరకు పనిచేయునని తప్ప తక్కిన వన్నియు మూసేయబడినదని వెనుపాలియానుండి వార్త వచ్చిరి.

THE GREAT WAR.

Still More Men Wanted: War Lord's Speech.

EIGHT LAKHS MEN IN MUNITIONS FACTORIES.

Germany's Demands on Rumania.

RESIGNATION OF RUSSIAN MINISTERS IMMINENT

[Reuter's Agency]

GREAT BRITAIN.

Mr. Asquith's Speech in the Commons.

3½ Millions Daily Expenditure.

LONDON, September 16.

In the House of Commons Mr. Asquith moved the vote of credit. He explained that there were some abnormal items of expenditure for financing certain necessary operations which it was not in the public interest to disclose. Part of that would be repaid in a few months. The remainder represented advances for future expenditure. The average daily expenditure was now over three and half millions.

The general tendency, however, was upwards, mainly in advances to the allies and the growth on the army and the provision of munitions, but the future weekly average gross expenditure would not exceed thirty-five millions. The present vote would carry on till the third week in November. The total expenditure of the financial year hitherto was five hundred millions, loans to foreign Governments thirty millions, and to the Dominions twenty-eight millions.

He emphasised that the figures quoted threw some light in terms of money on the contribution we were making to the war. He did not wish to say that even now we were doing all we could, but he pointed out these figures, as mischievous attempts were constantly made to belittle our efforts. The Minister of Munitions had had established twenty shell factories; seventeen were in the course of construction, and there were 715 controlled establishments which employed eight hundred thousand men. What we now needed was an adequate supply of labour, and in this field none were better fitted than women.

The military position in the West was everywhere strengthened. The German superiority in the East had only been in artillery. The Russian retreat had been most masterly and her army was still unbroken. The autumn was close and the German objective was still far out of their reach. The Tsar's taking command was the most significant proof of the unalterable determination of the highest and lowest of the Russian people (cheers.)

Mr. Asquith sternly deprecated all recrimination and domestic strife. Our business was to deal with the present and provide for the future. We had satisfied the legitimate requirements and hopes of our allies, and we had discharged a unique burden imposed upon a family of free peoples by their own sense of responsibility and own standard of duty and sacrifice. We must concentrate upon our unexampled task the consentient counsels, undivided energies, and indomitable will of the British people. (Cheers.)

After reviewing the war position and paying a tribute to the gallantry of the Russians, Mr. Asquith concluded. "This is a war of mechanism, organisation and endurance. The victory is likely to incline to the side which can arm itself best and stay longest. That is what we mean to do." (Great cheering.)

Dealing with Great Britain's share in the War Mr. Asquith yesterday intimated that we had made ourselves liable for advances to other countries which were now approaching 250 millions and we had by no means reached the ultimate limit.

FROM FLANDERS TO MESOPOTAMIA.

Lord Kitchener's Review.

Tribute to Russian Resistance.

LONDON, September 15.

In the House of Lords this afternoon Lord Kitchener exhaustively reviewed the whole military position from Flanders to Mesopotamia. He mostly covered the old ground, but special interest attached to his long statement on the Russian position and the hopeful view he took of the operations in the Eastern theatre.

He announced that there had been a large increase in heavy guns in the British fighting line. He dealt with the Germans using poison gas and liquid fire, but said that such attacks had lost their effectiveness, because the element of surprise was gone and we had adopted measures to counteract them.

Field Marshal Sir John French had got eleven divisions of the new army and had been able to take over new lines from the Frenchmen. Lord Kitchener paid a high tribute to the efficiency and morale of the French troops, whose trenches were almost impregnable fortresses.

He said we required a large addition to recruits, and the problem of how to secure an adequate supply of men was engaging the attention of Government and would very soon receive practical solution. Any decision would be founded on military requirements for the prosecution of the war and would be the result of impartial inquiry as to how we could most worthily fulfil our national obligations.

Lord Kitchener also spoke of the Italians' brilliant capture of Montenero and the splendid work of the Italian artillery.

The Registration returns which would shortly be available would give the basis of the resources of the country

and the numbers available for the army after providing for necessary services. He affirmed that the falling off in recruits did not justify any conclusion unfavourable to the resolution and spirit of the country. On the contrary, the manner in which all classes had responded to the call of patriotism was magnificent.

Total British Casualties.

ALLAHABAD, September 16.

The total British casualties are less than what was anticipated earlier in the year, when the loss of half a million was anticipated. Many of the casualties were not severe. It is still safe to say that the permanent loss is only 40 per cent. This large return to the fighting line is distinctly ahead of peace time calculation. The loss in horses has been small. The line now occupied is partly held by Territorials. Kitchener's army will be placed in the line full of fight to face the winter campaign with a knowledge that the old discomforts are much reduced.

Army Recruitment.

Still More Men Wanted.

LONDON, September 16.

Mr. Harcourt, speaking at Rawtenstall, said if he were free to give the numbers who had enlisted since the commencement of the War they would stagger the people of this country and the allies, but still more men were wanted. The determination of the people to achieve final victory was undaunted.

SIR JOHN FRENCH'S REPORT.

Considerable Artillery Activity.

A Week's Air Fights.

LONDON, September 16.

Sir John French reports considerable artillery activity on both sides, particularly south-east of Armentieres and in the neighbourhood of Ypres. Three hostile aeroplanes were brought down, two of which were hit by our anti-aircraft guns. There have been this week altogether twenty-one air fights over German lines, in eleven cases of which the Germans were driven to ground.

A Battle in the War.

Between German and British Machines.

LAHORE, September 16.

LONDON, September 15.—A correspondent at the British headquarters describes an exciting battle in the air between a German aeroplane and a smaller British machine. The former, although armed with two maxims, had her petrol and water tanks pierced and plunged to the earth, the crew still firing. Both Germans were killed. ("C. and M. Gazette's" special cable.)

Maharajah of Kapurthala.

Audience of the King.

LONDON, September 15.

The King and Queen yesterday received the Maharajah of Kapurthala. The latter on Monday visited the Indian wounded at Brighton.

FRANCE.

Latest French Report.

Artillery Duels and Bomb Fighting.

LONDON, September 16.

PARIS.—A communique says artillery duels continued over most of the front and were most intense north and south of Arras and in the Roye district. There was bomb fighting at some points and an enemy battery was destroyed on the heights of the Meuse.

Work of Allied Airmen

LONDON, September 15.

The "Echo de Belge" states that allied airmen bombed, on Sunday last, an important cotton factory at Ghent, which was entirely destroyed. There were forty casualties among the soldiers.—"C. and M. Gazette's" special cable.)

Continued Bombardments.

LONDON, September 15.

PARIS.—A communique says:—There has been the usual violent bombardment and isolated grenade fights.

TELEGRAMS.

German Submarines.

PARIS, September 16. It is officially announced that German submarines are operating off the Mouths of Loire and Gironade.

RUSSIA.

Resignation of Ministers

LAHORE, September 16.

The "Daily Telegraph's" Petrograd correspondent says:—It is believed that the resignation of M. Goremykin and other Ministers is imminent. The character of the new Cabinet is unknown.

The "Bourse Gazette" anticipates a composite solution conciliating the new parliamentary body commanding a majority of the Duma without conceding to those of its demands which are calculated to alienate the conservative elements.—"Civil and Military Gazette's cable.")

LIMITATIONS OF GERMAN ADVANCE

Strength of Russian Positions in Courland.

A Warning Regarding Galicia.

ALLAHABAD, September 16.

LONDON, September 16.—The "Times" Petrograd correspondent points out that Sevastisany, some 40 miles north of Vilna where the enemy cut the Dvinsk Vilna line is a point of a salient that is unlikely to prove an effective wedge, separating the Russian armies while the Russians hold the railways from Vilna to Minsk and from Dvinsk to Sevastisany. The enemy has still to force Villia and other streams before directly menacing Vilna. Further south the Teutons, unable to reach Kossovo, are confined to small oasis in the Prinsk Marthes. East of Drishiczny a battle is now raging. This message conveys a warning by military authorities against the expectation of the much further development of the Russian offensive in Galicia owing to the arduous conditions and the enemy's offensive in the neighbourhood of Dubno-Rovno.

On the other hand the "Berliner Tageblatt's" war correspondent regards the offensive very seriously. From other telegrams one might suppose it as the beginning of a big movement extending to Tzernowitz with a prospect eventually of menacing the railway through the Carpathians.—"Pioneer" Cable.)

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, September 16.

The following telegram dated 15th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The Russians are pushing back the Austro-Germans in the south and holding the Germans in the north while retiring gradually in the centre. A Russian communique says that German pressure continues in the districts of Lakes Piskern 12 miles, and Sauken 24 miles south-west of Jacobsadt. In the district of Pedbredzie, north-east of Vilna on the railway to Dvinsk, repeated enemy attacks were repulsed, and west of Pedbredzie the German attacks were marked by great intensity. From the district Orany the enemy continues cautious advance eastwards. Determined fighting has taken place west of Slenim in the Deraxno district. Northwest of Rovno the Russians have driven back the Austro-Germans, recrossed the Goryn, and also repulsed attacks, and by a vigorous counterstroke advanced west of Klevna.

ITALY.

Austrian Aeroplane at Work.

LAHORE, September 16.

LONDON, 15th Sept.—Reuter's correspondent at Cicezza states that an Austrian aeroplane flying the Italian flag dropped four bombs on the town.—"C. and M. Gazette's" Special cable.)

Enemy's Attacks Repulsed.

LONDON, September 15.

ROME.—A communique says the enemy during the last few days was greatly reinforced and attempted attacks at several points after intense artillery preparation. All attacks were repulsed.

Fire on a Steamer Carrying Italian Troops.

Foul Play Suspected.

ALLAHABAD, September 16.

The Steamer "Sait Alena," ex-New York carrying 17,000 Italian reservists, was on fire on the Atlantic. The fire has been extinguished and she is proceeding under escort. It is firmly believed in New York that the fire is due to a bomb placed aboard, although detectives watched the loading previous to the last trip.—"Pioneer's" Special Cable.)

EGYPT.

Cotton Prohibition Withdrawn.

LONDON, September 15.

CAIRO.—The Government has decided to remove the prohibition preventing cultivators from devoting more than a third of their property to cotton.

RUMANIA.

Rumania's Relations With Germany Critical.

LONDON, September 14.

A "Times" telegram from Sofia states the relations between Rumania and Austria and Germany are critical. A German not recently demanded permission for the passage of troops through Rumania and also that Rumania should undertake to supply benzene and other requisites to the value of eight millions sterling.

TELEGRAMS.

GERMANY.

Movement of German Troops.

LONDON, September 15. Reuter's correspondent at Zurich denies the reports that Germans are moving their troops from east to west. He says the Russians have developed to such unexpected strength and activity that the Germans are afraid to weaken their forces in the smallest degree.—"Civil and Military Gazette" cable.

Movement of Austrian Troops.

The "Corriere della Italia's" Cettinge correspondent wires that Austria is withdrawing her troops from the Serbian and Montenegrin frontiers for the Italian and Russian fronts, and that even the garrison of Cattaro has gone.—("C. and M. Gazette's" special cable.)

Germans in Poland.

Exploiting Copper Mines.

LAHORE, September 16. LONDON, September 15. The "Daily Telegraph's" Copenhagen correspondent mentions a message from Berlin stating that the Germans are exploiting the copper mines of Kijale district.

Russian Resolve.

LONDON, September 14. The "Kreuz Zeitung," admitting the slackening of the German advance without any slackening in the ferocity of the fighting, opines that the Russians are resolved to hold the railway Kreuzburg-Dvinsk-Vilna-Lida-Rovno. The Position of Riga.

A "Times" correspondent at Riga wires that it is improbable that the town will be taken frontally if it is evacuated. It will be the result of the manoeuvres elsewhere as in the case of Warsaw, but the Germans will have an even emptier shell.—("C. and M. Gazette's" cable.)

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

The Embargo on Tibet Wool.

SIMLA, September 16. A Press communique says:—The Government of India have had under their consideration the question of removing the existing embargo on Tibet wool, and, after a full enquiry, have decided that the export of Tibet wool may now be permitted in the same way as that of other wools which are allowed to go without restriction to the United Kingdom and to the allied and neutral countries in quantities not materially exceeding the normal figures.

Sale of Council Bills.

SIMLA, September 16. The Secretary of State sold the following Council bills on Wednesday:—Regular Bills for Rs. 30,000 at the rate of 1s. 4d.; deferred telegraphic transfers for Rs. 2,750,000 at the rate of 1s. 4d.; immediate telegraphic transfers for Rs. 1,10,000 at the rate of 1s. 4 1/2 d. and special bills for Rs. 40,000 at the rate of 1s. 4 1/2 d. The allotment for next week is 50 lakhs.

This Week's Requirements of the Red Cross.

SIMLA, September 16. The week's requirements of the St. John Ambulance Red Cross gifts Depot are five thousand yards flannel or flannellette for making pyjamas and five thousand yards cotton shirting for East Africa. Counterpanes, flannel coats, warm drawers, operation gowns, orderlies aprons, socks, large quantities of cigarettes, condiments of all kinds are urgently required; also towels, mosquito nets, Indian Musical instruments including small drums, pillows, pillow cases, Horlick's milk, Mellin's food soap of all kinds, writing paper, pocket and exercise books, gramophones and records, fly flags, fly papers, tooth brushes, tooth powder, and new sticks. Consignments should be booked as usual direct to the war Gifts Depot, Waterloo Mansions, Bombay. Labels to enable the free conveyance by the Railway can be had on application to the St. John Ambulance Headquarters at Simla.

Justice Chamier's Place.

To be Filled up by an English Barrister.

SIMLA, September 16. The vacancy on the Bench of the High Court at Allahabad consequent on the appointment of the Hon'ble Mr. Justice Chamier to be Chief Justice of the projected High Court at Patna will probably be filled by the appointment of a Barrister from England.

CALCUTTA.

Charges Against a Printer.

CALCUTTA, September 16. In connection with the case against Mahomed Oosman, a printer charged under the Press Act before the Presidency Magistrate, yesterday Sub-Inspector G. N. Chowdhury, of the Special Branch of Calcutta, C.I.D., was examined, said that he was present at the search of the Oosmani Press. In addition to copies of the leaflets in Nagri script of a part payment for printing the leaflets, and a stone block on which written in Nagri the contents of the leaflets were found. A bundle containing the leaflets was in the

TELEGRAMS.

press room. The accused informed him that the writing on the block was in his handwriting.

Yusuf, a Pressman of the Oosmani Press said that the accused wrote the contents of the leaflets in Nagri on the block and admitted the printing of the leaflets.

Cross-examined, witness said that he was not afraid of having done so, as he did not understand the contents. The Magistrate postponed the case to the 17th instant and directed the accused to be released on furnishing security for a sum of Rs. 2,000.

Wife Murder and Suicide.

By a Mahomedan.

CALCUTTA, September 16. This morning a Mahomedan, Wajee Khan living in Bedford Lane, cut his wife's throat from ear to ear with a razor and then cut his own throat, dying shortly afterwards. It appears he had been out of employ for the past three years, and, being unable to support his wife and child, killed his wife and then committed suicide.

Attempt to Bribe A Magistrate.

CALCUTTA, September 16. Sometime ago one Bidhu Bhushan Bose was convicted of taking Rs. 80 from one Sader, a complainant in a criminal case, for giving a bribe to an Honorary Magistrate. On appeal the Sessions Judge of Khulna affirmed the conviction of Bidhu Bhushan Bose. The District Magistrate of Khulna then directed the prosecution of Sader for an attempt to bribe a Magistrate. Sader was convicted by the Deputy Magistrate and sentenced to one week's rigorous imprisonment and a fine of Rs. 20. Against that order Sader appealed to the Sessions Judge who admitted the appeal and released Sader on bail.

Sinking of S. S. Lovat.

The Question of Compensation to Officers and Crew.

CALCUTTA, September 16. In connection with the sinking of the hired transport S. S. "Lovat" which was sunk by the "Emden," the Government of Bengal have pointed out to the Bengal Chamber of Commerce that the officers and crew had no claim upon the Government of India for the grant of any compensation for the loss of the personal property. Notwithstanding this the Government decided, purely as an act of grace, to grant compensation. The rates of compensation sanctioned were based, after careful enquiry, on the estimate of the amount of the losses sustained. It was presumed that the Chamber did not desire that the principle should be adopted that the compensation from whatever source received, should in such cases exceed the losses sustained. It had, however, been decided by the Government of India that the imperial revenues should not be relieved at the expense of the Imperial Relief Fund, and re-imbursement to the latter of the amounts paid on account of the "Lovat" and also on account of another steamer, "Indus", had been sanctioned.

Judge and Jury Differ.

CALCUTTA, September 16. The Sessions Judge of Burdwan to-day delivered judgment in what is known as the Assunsole Train Murder case. In this case Sahjram Khettry, a well-to-do Punjabi money-lender was charged with having murdered in railway train a Punjabi woman said to be his sister-in-law named Draupadi. The jury returned yesterday a unanimous verdict of "not guilty", and the judge reserved judgment. To-day he delivered judgment disagreeing with the jury and referred the case to the High Court. The accused is in hajut.

Selling Guns to Anarchists.

Severe Sentence.

CALCUTTA, September 16. At Kyd Street Police Court this evening the Magistrate convicted P. L. Causley under three separate charges of forgery and sentenced him to eight months imprisonment on each of those charges to run consecutively. In this case the accused, it will be remembered, was charged with having purchased revolvers from different gun shops in Calcutta the Police suspecting that he used to sell them to anarchists.

Hindu Mythological Pictures on Foreign Goods.

CALCUTTA, September 16. At a recent meeting the Committee of the Bengal Chamber of Commerce considered the proposal made by the Marwari Chamber of Commerce to put an end to the practice of using Hindu mythological pictures as designs for stamps, tickets, labels etc. The Bengal Chamber Committee expressed sympathy with the Marwari community at the same time pointing out that the change would have to be made very gradually as otherwise dislocation to trade would be very serious and considerable losses would be caused both to buyers and merchants.

Nirmal Kanta Roy.

CALCUTTA, September 17. Nirmal Kanta Roy who was ordered to be interned at Dacca but who was subsequently granted one week's time on account of his brother's illness started for Dasara his native village by Thursday night's mail. He has first to report himself to the Superintendent of Police at Dacca, whence he will proceed to Dasara his place of internment.

German Nuns Exempted from Repatriation.

CALCUTTA, September 17. The Calcutta Police authorities have received instructions from Government exempting German nuns from repatriation subject to certain conditions. Other German subjects have been repatriated excepting two or three.

TELEGRAMS.

Burglary and Incendiarism.

Burglar's Revenge.

CALCUTTA, September 15. Early this morning the contents of the house No. 21, Beadon Street, were found in flames, which were extinguished before any appreciable damage was done. The house, which is owned by the late Babu Nolini Behary Sircar, who was once Sheriff of Calcutta, is now occupied by two sons of the deceased who are partners in the firm of Messrs. Kerr, Taruck, and Co. On examination of the place it was found that an attempt had been made to burgle the premises; as two iron bars of the door, on the side of the main road had been removed by sawing. The culprits found that a strong wire netting had also to be pierced, and had been foiled in their attempt. They appear to have set fire to the contents of the room and made good their escape. It is said that there was a strong smell of kerosine oil near the scene of the occurrence.

BOMBAY.

Baroda Maharani's Munificent Donations.

BOMBAY, September 16. The Maharani of Baroda in addition to Rs. 1,50,000 contributed for Hindu ladies' education, also made donations of Rs. 25,000 to the Delhi Ladies College and Rs. 6,000 to the Baroda Chimanbhai High School. The Maharajah of Baroda leaves for Mussorie on the 18th instant.

Development of Industries.

Committee Appointed.

BOMBAY, September 16. With reference to the informal Conference which met recently at Poona to discuss the question of expansion of industries in the Bombay Presidency, it appears that amongst those non-officials who were invited were Sir Dorabji Tata, Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas, Hon'ble Sir Fazulbhoj Currimbhoy and Sir Chimanbhai Madhavlal. Government submitted a scheme, which was discussed and it is understood that as a result of this informal conference an Industrial Committee will be appointed consisting of officials and non-officials, including representatives of European Chamber of Commerce, Indian Chamber of Commerce and Millowners Associations of Bombay and Ahmedabad. The Committee will investigate what industries are likely to be established which could profitably be taken up by the public. It will also investigate into schemes submitted by the public for financial aid from Government. It is understood that the function of this Committee will be only advisory.

A Gujarati Book Proscribed.

BOMBAY, September 16. The Governor in Council has declared all copies of the Gujarati book called "Akalno Soodharo Ke Bha'yankarata" i.e. present day reform of charming danger written by Narayan Chatterbhuj Thakore and printed at Gujarati press, Bombay and published by Ichharam Suryaram Desai forfeited to His Majesty on grounds namely that it appears to the Governor in Council that the aforesaid book contains words of a nature described in Clause C. of Sub-Section 1 of Section 4 of the aforesaid Act which are likely to have a tendency directly or indirectly to bring into hatred or contempt the Government established by law in British India and the European Section of His Majesty's subjects in British India.

Lieut. Sastri Appointed Civil Surgeon.

BOMBAY, September 16. Lieutenant T. S. Sastri has been appointed Civil Surgeon, Karachi, in addition to his military duties vice Major J. C. Oxley.

Price of Cotton Waste Goes High.

BOMBAY, September 17. Sometime ago it was pointed out that prices of cotton waste in Bombay had gone down from Rs. 60 to Rs. 10 per candy owing to the cessation of exports to Germany where the waste was for making blankets and other coarse cloths. There has recently been an unexpected rise in the prices which have gone up from Rs. 6 to Rs. 40 and Rs. 45 per candy. This is accounted for partly by the fact that cotton waste is being used in making munitions and partly because some of the Bombay cotton mills have decided to import plants which will enable to use their own waste in the manufacture of coarser cloth. Another cause of the spurt is to sought in the recent rise in price of cotton which has of late shown a very firm and rising tendency.

Wheat Conference.

Protest for not Including Indian Representatives.

BOMBAY, September 16. The annual General meeting of the Indian Merchants Chamber and Bureau will be held on the 25th instant to consider the report of the Committee for the year 1914-15. The report among other important matters deals with the wheat conference and complains that in the Wheat Conference no representative of the Indian Trading community from any part of the country was invited to be present. This, the Committee pointed out, was a matter of great regret as the interests of Indian commercial community were as much important as those of other communities. They prayed in future whenever a conference of this character was to be held a representative of the Indian commercial community should also be invited so that there might be interchange of views from all points of interest. By such an arrangement, the Government themselves who were anxious to elicit opinion of all classes of the community would be in a better position to judge and institute proper measures which might be satisfactory.

The committee addressed a communication to the Department of Commerce and Industry of the Government of India requesting that alcohol for industrial purposes

TELEGRAMS.

poses be declared free as owing to the War, the import of chemicals necessary to industrial purposes is stopped, and consequently several industries had been suffering. Besides alcohol plays a great part in useful chemical industries.

The report also deals with banking, usury decrees in Native States, the Punjab cement monopoly, hall marking of gold and silver, the College of Commerce, the Commercial Congress and other matters.

The Beggar Nuisance in Bombay.

BOMBAY, September 17.

The increasing beggar nuisance in the city regarding which complaints from the public have been so often ventilated in the press led the Corporation at its yesterday's meeting to appoint a committee to consider the question in all its bearings and report early as to what should be done to mitigate the evil. The general consensus of opinion among the Corporators was that the Corporation by itself could not deal with the matter but that the committee should draft a representation to Government drawing their attention.

Poona Items.

BOMBAY, September 16.

POONA, September 16.—The Governor and Lady Willingdon were present this evening at an "At Home" held by the National Indian Association at the Cornhill Hall.

The Bombay Government will assemble at Mahabaleshwar on the 11th proximo.

The Chancellor of the University of Bombay has nominated Mr. J. C. Beaman to be an ordinary fellow of the University.

PUNJAB.

The 'Observer's' Outburst of Indignation.

LAHORE, September 16.

The "Observer", the leading Muslim organ of Northern India in the course of its editorial discusses the Moslem conference which was held last week at Simla and urges the whole question of holding the League meeting should be discussed by the Standing Committee of the League. The "Observer" writes:—"It is really a most disgraceful event that an account of what was known to be a confidential and informal conference should have found its way to the public press of the country. If public morality is thus to be thrown to the winds by those who virtually claim to guide their conduct according to its well-established and widely accepted canons, then it means that in future those gentlemen who have scruples of their own and feel bound to follow the precepts of public morality will refuse to have anything to do with those who thus play with public trust and confidence. As if to complete the absolute violation of mutual pledge we find that in a subsequent Simla message an extract is published from the letter which the Hon'ble Mr. Sufi and the Hon'ble Nawab Zulfikar Ali Khan had circulated for the purpose. This letter, we understand, was marked "private and confidential" and yet its most important passage has been lightly given out to the public. Indecency and absolute disregard of public morals could go no further."

Lala Bhagat Ram's Elevation.

PUNJAB, September 15.

Lala Bhagat Ram's nomination as unofficial member of the Punjab Legislative Council has caused general satisfaction throughout the Province. Besides being among the foremost of Punjab lawyers he has always taken keen interest in the educational, social and political well-being of the people. He was Vice-Chairman of the Reception Committee of the Lahore session of the Congress and is generally known as a staunch supporter of advancement and progress. He was a candidate to the Council some time back but he retired in the interest of the other candidates. It is hoped that he will keep up his independence and defend unflinchingly the rights of the public in the Council.

The Triple Canal Works.

LAHORE, September 16.

The Triple Canal Irrigation works in Punjab will be opened by the Viceroy in the first fortnight of December next, when this great project will be in operation.

UNITED PROVINCES.

The Indian National Congress.

Date of Meeting of the Special Committee.

ALLAHABAD, September 15.

The correspondence between the General Secretaries of the Congress and the Provincial Congress Committee and the members of the All-India Congress Committee, about the fixing of the date for the meeting of the Special Committee which the Madras session of the Congress appointed last year, to consider and report if the constitution could be amended, has ended in the postponement of the meeting to a date probably close to the actual sitting of the Congress.

SOUTH INDIA.

Ooty Municipality.

OOTACAMUND, September 16.

The following is the resolution passed at the Ootacamund Municipal Council meeting held to-day:—"That this Council is of opinion that the time has arrived for the extension of the elective franchise in this Municipality and that viewing the ratepayers' memorial as a timely request this Council recommends that Government be pleased to grant the prayer of the ratepayers of Ootacamund and to increase the number of seats on the Council to 16 as was the case previously and that 8 of these seats be open to election."

TELEGRAMS.

It was then proposed by Mr. Arumugam Pillai and seconded by Mr. Venkatasamy Pillai that a Sub-Committee be appointed to deal with the question as to how the Station may be divided into suitable wards.

On a proposal by the same Councillor, seconded by Mr. Browne, the Hon. Mr. Barber, Mr. Gonsalves, Mr. Brown and the Chairman with power to add to their number were appointed as Sub-Committee for the purpose.

The Madras Municipality.

BOMBAY, September 17.

The Bombay Chronicle in the course of its comment on the impressions of the President of the Madras Corporation on the working of the Municipality during the year observes that while they make very interesting reading they do not reflect much credit on the efficiency of the body of which he is the official head. After discussing the various suggestions made by Mr. Malony the article concludes that the remedy lies in combating poverty by industrial development that would be raising the rate of productivity of the people and also raise the rate of their income.

The Maharajah of Jeypore offers an Aeroplane.

King Emperor's Thanks.

OOTACAMUND, September 17.

The following press communique has been issued. The Maharaja of Jeypore who by his handsome donation of rupees one lakh was one of the first supporters of the Madras War Fund and is now a monthly subscriber of Rs. 1,000 for the monthly upkeep of the Hospitalship "Madras" has generously made a further contribution by offering through His Excellency for the acceptance of the King Emperor a sum of Rs. 22,500 for the purchase of a fully equipped aeroplane for use at the front. His Excellency who communicated this offer to His Majesty has received the following telegram from Lord Stamfordham, Private Secretary to the King-Emperor:—

"The King accepts with gratitude the Maharaja of Jeypore's most generous gift of Rs. 22,500 to provide an aeroplane and will be glad if you carry out details."

His Excellency the Governor is now in communication with the Military authorities as to the purchase of the machine and despatch to the front.

SIND.

A Tribal Chiefs Durbar at Quetta.

Quetta, September 16.

A grand Durbar was held to-day at the Sandeman Hall. The Hon'ble Agent to the Governor-General with his staff arrived at 12 noon. The Sardars and others rose and remained standing until the Agent took his seat. The first Assistant declared the Durbar open. The President Shahi Jirga presented the Jirga report. The Hon'ble Agent delivered an instructive and eloquent speech with becoming gravity in Urdu. Sanads, Khilats, and rewards were then distributed by the Agent to the successful and deserving workers. A guard of honour of 50 rank and file with the Gurkha band was stationed at the main entrance. The usual salute of 13 guns was fired on the arrival and departure of the Agents. There were some 300 people present from all parts of Baluchistan.

LATEST TELEGRAMS.

(REUTER)

The first formal conference between the Anglo-French Financial Commission and American financiers lasted eight hours. Many pledges of support were received and there was a general feeling of optimism. The loan will possibly be divided into four series bearing 5% interest payable in dollars. Pro-German activities have not hampered the progress of negotiations.

It is understood that the commissioners have informed representatives of cotton growers that cotton as well as other trade with France and Britain will be cared for.

Mr. McKenna will introduce the British budget on September 21.

There was continued artillery fire and mining operations in France.

The Germans turned guns on the suburbs of Arras but the French replied by deluging with shells the enemy's batteries and trenches. The French guns in the Roye region caused some outbreaks of fire.

The British Admiralty announces that the enemy claims to have sunk the submarine E 7 commanded by Lieut. Commander A. Cochrane in the Dardanelles and to have taken three Officers and 25 men prisoners. As no news of this submarine has been received since September 4 it must be presumed that the report is correct.

The Admiralty Prize Court has confiscated the cargoes of four Scandinavian Steamers from America for Copenhagen on the ground that they were actually destined for Germany. The judgment involved a similar case of thirty eight other vessels with cargoes of enormous total value.

The death is announced of Sir John Haughton.

The following are the "Civil and Military Gazette's" special cables:—

TELEGRAMS.

The rebel Maritz attired in British uniform spending German marks near the Rhodesian Frontier has been arrested by a Portuguese Officer and taken to Benguela.

"Nieuws Rotterdamse Courant" learns from Westphalia that the German textile industry is in a serious position. Factories not supplying the army are closing owing to the scarcity of raw material.

(NEWS BUREAU.)

By Wire.

The three prisoners who escaped on Sunday morning from Moulmein Jail have been arrested at Kyaikmaraw.

There have been several cases of cholera in the districts of Pegu, Akyab, Sarang etc. The number of fatal cases is not reported.

The P. and O. "Kashmir" which left Bombay on the 22nd ultimo arrived in London on the 16th instant, all well.

His Highness the Maharaja Gaekwar has given orders for a grant of three lakhs of rupees for the Famine Relief Fund in Baroda.

It is reported from Viramgaum that 3 persons came as guests of a rich Bania, stayed with him for 2 or 3 days and after having made local purchases departed with Rs. 23,000 in cash, notes and jewellery belonging to their host.

Further testimony to the truth of the recent statement by Sir James Meston that the murder of children for ornaments is one of the commonest forms of violent crime appeared in the proceedings in the Allahabad High Court yesterday when the Chief Justice and Sir George Knox had before them four cases in which such murders had been committed. The four cases involved 6 death sentences. Two of these sentences were confirmed and two others were reduced to transportation for life and their Lordships reserved judgment concerning the remaining two.

Nearly three-fourths of the city of Janapur is reported to be under water. The Gunti is rising dangerously. A large number of houses have collapsed and many families have become homeless.

The United Service Club, Simla, will entertain the Viceroy at a farewell dinner on the 8th October.

There will be a dinner party at Viceregal Lodge on 24th instant to which the non-official Members of Council have been bidden.

The mortality from plague in India during the week ending 11th September showed 2,113 seizures resulting in 1,382 deaths. The provincial figures were Bombay 846 deaths; Madras 111, Bihar and Orissa 16, United Provinces 51, Punjab 2, Burma 22, Central Provinces 147, and Mysore 80. No cases were reported from Bengal and Delhi.

Professor Burnett Hurst, Professor of Economics, Muir Central College, delivered an interesting lecture on the effects of the war on Indian Trade and Industry at the meeting of the Muir Central College Economics Society on Thursday evening. In the course of the lecture he said that an examination of the returns of raw cotton showed that there had been heavy export of raw cotton to the Continent prior to the outbreak of the War. For about a year Germany and Austria imported very heavily not only directly but indirectly through Belgium, France and Italy. Not infrequently did the imports double and treble the figure for normal times. After referring briefly to wheat trade and the shortage of glassware, dyes, cutlery, hardware, etc. the lecturer said that advantage had been taken of this position by our neighbour in the East, Japan with regard to nearly all these commodities matches, glassware etc. She has made extraordinary inroads unlike the merchant in India whether Indian or Englishman. The Japanese merchant took action to secure this end. Immediately after outbreak of war trade representatives were sent here to investigate the country's requirements. Not only did they do this but they took the opportunity of buying up cheap raw material when the market was depressed as in the case of cotton and they are now flooding our market with cheap cotton goods. We have still the opportunity of holding our own markets. Let us then see to it that no stone is left unturned for us to take it.

Lectures on the following subjects will be delivered in the course of the next three months Mr. Freemantle, Collector, on supply of labour in United Provinces, Mr. Prakash Narayan Sapru on State in relation to labour, Mr. C. Y. Chintamani on the economic situation in India, Professor Jevons on industrial development of India and Hon. Dr. Sapru on some subject not yet settled.

The All-India Weather Report shows that rainfall has been nearly general in Assam, Bengal, Bihar, Central Provinces and Madras Deccan. The Punjab had further moderate falls. Depression which was over Orissa yesterday is near Allahabad this morning and is giving good rain. Conditions remain unsettled off the Bay.

The principal amounts are Daitanganj, Murree and Pandra 3 inches each, Jaitpauri, Madras, Bellary 2 each Amballa 1 1-2 Roorkee, Hyderabad (Deccan), Belgaum 1 each.

FORECAST:—Increase of rainfall in the United Provinces.

బొబ్బిలు

విలేఖకుల ప్రకటన.

ప్రచురణ: (వాలకొండ) సంతకములేక.

కొ. కె. తా. వెం. - ప్రకటింపలేకందులకు చింతిలుచున్నాము.

డా. పి. నా. - నిషయమివ్వకే ప్రాయశాపింపి.

శ్రీ. ఆ. మా. క. - ప్రకటింపలేకందులకు చింతిలుచున్నాము.

ఎస్. ఎఫ్. బి. నాయుడు: - ఆంగ్లమున ప్రాసనవ్యాసము లంపడలేక పడవు.

ప్రవృత్త వర్ణనము: - సంతకములేక.

స. క. సమాజము (శికింద్రాబాదు): - ఇవివరకే ప్రకటింపబడినది.

I

సంగ దేశీయతంధిసమితి.

ఆయా:

ఈనెల 6 తారీఖున 81/3 హోస్టల్ రోడ్డులో కృ. పాంబరరావుగారి ఆగ్రాహనాధిపత్యముక్రింద సంగదేశీయ ఆంధ్రసమితి అయిదవసభ జరిగినది.

అందును-రా-రా-శ్రీ, అక్కిరాజు ఉమాకాంతంగారు "మాతృభాష, జాతీయభివృద్ధి" అనుదానినైన నొకముఖ వ్యాసముచ్చిరి.

జె. సి. కామేశ్వరరావు, కార్యదర్శి.

II

కవిత్వముల కవ్వములు.

ఆయా:

మా తాలూకా తహశీల్దారు ఎం.కె.ంగారావు నాయకుగారు గ్రామీణులలో కాపురము ఉండరి కరణములను చేధించుట కడుకోవలయునని మన్నది. అనియును కొన్ని గ్రామాదుల కరణములను బరతరపు చేయించిరియును ఇంకను చేయించదలచుకొని రినియును మొదలగు సంగతులతో 18-8-15 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ మండ ప్రభుత్వముచేయున్నది గాన! ఈసంగతి నిజమే అయియుండగా, దీనికి వ్యతిరేకముగా, తహశీల్దారుగారిని పురస్కరించుకొని వీరి బహుయోగ్యులు మోగల్గకరణముగాను 18-8-15 వ తేదీన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కలెక్టరు కు కుట్రచేయుట వ్యాపకము కాదని తలచి దేశము కరణములను పరతరపు చేయించుటయు, మందంబవేయు, మాతముగా వచ్చిన తాలూకానుమాస్తా పేరు మీరా సాపేయముగాను, అన్ని తహశీల్దారుల నాయకత్వము సహాయములను, తహశీల్దారుగారు కరణములకు కలిగించు కష్టములను వీరు కూడ సహాయులై వెల్లటూరి గ్రామకరణం గారును, భీమవరము తాలూకా కరణము-సంఘము కేళిబీగారును పాలూరి నారాయణ మూర్తిగారిని భీమవరంలో వారి స్వంతలోగల్గొన కాపురం వున్నారని 15 తారీఖున సమ్మెందు చేయించిరి. కొమరాడ కరణంగారు ఆత్యగారి రామబ్రహ్మంగారిని బరతరపు చేయించిరి. వీరివల్ల బాధలు పడలేక వెల్లటూరు గ్రామకరణముగాను యాభాతకు బాధగల కరణములను సంఘముగా కూర్చి గర్వమెంటువారికి అర్హింపగా వారు దిగువ అక్సెస్ల యుత్తర్యలేరిదే యలాకా కలగజేసికొను అని 16-8-15 తేదీ గర్వమెంటువారు ఆక్షర సాదరు చేసిరి. ఇంకను కరణములకు దిక్కెక్కరు! భగవంతుడే పరిపాలించుగాక. తాలూకా గుమాస్తా పేరుమీరాసాపేయము గారు కరణములను అనేకవిధముల బాధ పెట్టుచున్నారు. వెల్లటూరు కరణంగారు కాపురముల విషయమై గర్వమెంటువారు ఇచ్చి యిందాక్షరము బరతరపు తిరిగి అర్హిత్వ కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరువారికి పంపించిరి వారైనను కరణములకోరికలను నున్నింటివని ముచ్చుచున్నాము.

భీమవరము. పి. సుబ్బారావు.

III

గోదావరజిల్లా కరణములకు విజ్ఞాపన.

ఆయా:

వెసిదోన్ జిల్లా కరణములకు జీతమును కృత్రిమముట ప్రవర్తింపదు అనేకవిధముల పాట్లుపడుచున్న కృష్ణా జిల్లా భీమవరం తాలూకా మోగల్గ మోగల్గకరణం ఆత్య

గారి తిరుపతిరాజుగారు కరణములందరుచేరి శ్రుతిజిల్లాలోను కాన్ పరెస్సు వెట్టుకొని మన క మలసు ప్లవరతనమువారికి తెలియపరచుకొన్నచో బాగుండునని వారి అభిప్రాయమును ప్రతికలద్వారా తెలియపరచి యున్నారు. ఇందుకు అంగీకరించుచు ఇంకా కొన్ని అంశములతో తిరుపతి తాలూకా నెరుగొండ కరణంగారును భీమవరం తాలూకా నిడమర కరణం మంగయ్యగారును ఇంకా మరి కొందరును కాన్ పరెస్సు వెట్టుకొనికరించి ప్రతికలకు తెలియపరచి యున్నారు. గోదావరజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా కరణములకు కూడా క్రిందటి నెల 22 వ తేదీ తాచేర్వరములో ఒక సభ చేసి కొన్ని రిజల్యూషన్స్ ప్యాసు చేసియున్నారు. మన తాలూకా కరణములు శీర్షికగా కని చేయుచున్నందుకు సంతోషముగా నున్నది. తక్కిన తాలూకాల కరణములకు కూడా కాన్ పరెస్సు మన జిల్లాలో శాస్త్రవలంబు చేయుటకు వీలుగానుండునో ఆలోచించి వారివారి అభిప్రాయములకు పత్రికలో ప్రచుర పరచుటకును సదరు మోటింగులకు మోగల్గ కరణం తిరుపతి రాజుగారిని రిపిండుటచేగాక వీరికి ఆయ్యో ట్రానిలింగు వగైరా ఖర్చులకుగాను కరణం ఒక్కంటికి ఒకరూపాయ చొప్పున తాలూకా శక్రటిగారు వసూలు చేయించి వీరికి ఇచ్చుటకు కూడా రిజల్యూషన్ ప్యాసు చేయించగలండులకు కోరుచున్నాను. వీరికంటే మన తరపున పనిచేయువాడు ఎవరును లేడు. వీరు అన్ని విషయములలో సమర్థులని నా అభిప్రాయము. వీరు గవర్న మెంటు మెంబరు కనస్టాబుల్ వారిని స్టీమరుకడ దర్శించి మన కరణములయొక్క కష్టములను వివరముగా చెప్పిరియు మన గవర్నరుగారు మెంటుకు ప్రభువుగారిని రాజమండ్రిలో దర్శించి సంగతులన్నియు చెప్పిరియు ఈ మధ్య జూలై 18 తేదీ కృష్ణాజిల్లా మారి పేరులో జరిగిన సభయందు పూర్వార్థవారిన దర్శించి చతురోపాయముల వారి నాశ్రియించి సంగతులు విశదపరిచిరియు పత్రికలద్వారా అందరికి విశదమయ్యె యున్నది.

వాడ్రేపు వీర వెంకటసుబ్బారావు.

IV

బందిపోటు నేరము.

ఆయా:

ఈనెల తే 4 ది రాత్రి నెల్లూరునకు తూర్పు మైళ్లు 10 దూరమునందు తాళ్లపూడి యను కుగ్రామవాసి యగు మెట్టా మల్లారెడ్డిగారి ఇంట కొంతమంది దొంగలు చొరబడి ఘనము 4000-0-0 రూపాయలు విలువగల నగలు దొంగిలించుకొని పోయిరి. ఆ దొంగు రాత్రియే పోలీసు వారికి రిపోర్టు ఇయ్యబడినది. తెల్లవారకమునుపే డిప్యూటీ సూపరెండెంటు రిగవల్ ఇక్ శాస్త్రి 15 మంది కాకౌంటెబుల్స్ హాజరయి కేసు విచారణకు మొదలిడిరి. ఇందుకిని వారే కష్టము వగైరాలు చేయుచున్నారు. కేసు విషయమై ఇంతవరకు నేమియు బయలుపడినది గాదు స్వంతవారి కనమానము గలవారియందు పోలీసువారికి లేదు. వారి కనమానము గలిగినవారియందు స్వంతవారికి లేదు. మొత్తముమీద ఏమి ఎట్లున్నను కేసు తేలుట నున్న గ నున్నది. స్వంతవారు సొమ్ముపోయి దుఃఖించుచుండ ఇంతమందికి వారు సప్లయచేయుట "గోరుచుట్టుమీద రోకటి పో"టను సామెతను సార్థకమయి చున్నది. కాన నికనైనను నీవోలిపధికారులు పరస్పరముగా శ్రద్ధగా విచారించి దీని విషయమై తమ చర్యలు జరుపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాడె. ఇదిగాక మరి యొక సంగతి. ఈ జిల్లా కలెక్టరు వారిగు ఆర్. రామచంద్రరావు పంతులుగారు కూడ నొకనాడచ్చటికి విజయముచేసి కేసును గుఱించి తెలిసికొనిరి చెప్పటకుసంతసిందిచితిమిగాని, వారికి ఆమల్లారెడ్డిగారికినిజరిగిన విషయంభావణలంతగాను న్నదినివింటిని. కలెక్టరు వారు తుపాకుండిన బాయనియడిగిరి "లేదని" స్వంతవారుచెప్పిరి. అటుమీదట వీరు లేకపోవుటమొదలయి డిన్నయెడల వీరుభయపడి కాల్చి కయందరనియు దొంగలు దానిని యధేచ్ఛగా నపయోగించి యందరనియు శ్రుతి యింటను క్లుప్త నేరములు జరిగినగాని గ్రామములో సంఘీభావము గలుగదనియు సంఘీభావము లేనిదోషమున నది జరిగిన దనియు వాదించిరి. బేరా! వీరి ప్రజాభిమానము. సంఘీభావము లేకుండుట వాగుగాదుగాని వానిమానుటకు బందిపోటులా యాధారము! వేరేమియు లేదా! ఒకరినొకరు చంపుకొన్న తరువాతగాని వీరికి బుద్ధి రానుండదా! ఇదియో వీరుచేయవలసిన హితబోధన. నా రెన్నయనను మనలో సంఘీభావమున్న నిట్టి విఘ్నము జరుగునా! కాన నో ప్రజలారా! ఇకనైనను వికమత్వ మవలంబించి, నాగయాకులై మెలగుడు. లోకమును వాగుచేయుడు.

పొట్లపూడి. ప్రజాభిలాషి.

వృత్తాంత లేఖలు

గుత్తి వార్తలు.

కాలమానము.

వారము రోజులుగా మొయిలు చుట్టులు విశేషముగా నుండడమేగాని చిరుకువకుట లేదు. వర్షములేక వైద్యుల ఎండి పోవుచున్నది. శకువులకు మేర కలనై యున్నది. వీడలకు కూలివసూలు దొరకక అల్లాడుచున్నారై తైలు మిక్కిలి దిశలొంది యున్నాడు.

భయంకరముగు బుడిపోటు.

గుత్తి కళీలు చిరంబరరావుగారు 7-9-15 తేదీన ప్యాపలి సబ్ మేజిస్ట్రేటు వారికోర్టుకు పోయియుండి ఆసాయం తనయననె గ్రామమునకు వాపసుచున్నందుగా చీకటిపడువరకు పోవొడ్డి మట్టలక్రింద నుమాగు 80 మంది దొంగలు వారి బండికడగించి మొదటిబండివానిని బాగుగాగొట్టిరి. కళీలుగారు బండిలోనుండి క్రిందికి దిగివెంటున వారిగొంతుమీద గండ్రొగొడ్డలని బెట్టిరి. వారుమంచిచతురులగుటచేత బెట్టులినకనే కట్టుకులకు సహితం నుమారు గు 100-0-0 ల నెలగల సాత్తులను దొంగలకిచ్చి వారిబాధ మూర్చకొని సమీపమునం దుండు పోవొడ్డి గ్రామము చేరిరి. ఆ గ్రామములు వీరియర దృష్టమనకు చాల చింతించి వారిని, బండివానిని సకల విధముల నాదరించిరి. ఆ గ్రామోత్సాహములవద్ద ఫిర్యాదుచేసి ముకుదయం గుత్తి చేరిరి. గుత్తి పోలీసువాడకడ కూడ వీరు ఫిర్యాదు చేసియున్నారు. పోలీసువారు ఈ కేసును మిగుల శ్రద్ధతో కనిపెట్టుదురని పురజనలందరు నమ్మియున్నారు.

కషీంచబడిన పోలీసు ఇక్ శాస్త్రి.

కడప కళీలు దేవరాజులు నాయుగు లి. ఎ. బి. యల్. గారు కడప నెవక్ కోర్టువారికి దరఖాస్తుపెట్టి విగులసాపాసముతో సోదాడి 6-9-15 తేదీన గుత్తి డిప్టీ మేజిస్ట్రేటు గారివల్ల ఇకడేయక పిల్ కోర్టు రిండ్ కెక్ క ప్రకారము 3 మాసముల సాధారణ శిక్షయును గు 100-0-0 లు జరిమానాయును పొందిన గుత్తికోర్టు పోలీసు ఇక్ శాస్త్రి గోపాలస్వామి నాయుడుగారిని బామిశమిద విశదపచేయించిరి.

ఇచ్చాపురము వార్తలు.

కాలమానము.

వర్షములు కురిసినది. బాచుల యేటిలో కొంతవరద వచ్చినది. వరిఆకున్నంతమట్టుకు పుభాలవుచున్నది. చుట్టుప్రక్క ఇంకా పూర్తిగా విడువలేదు.

జిల్లా రిజిస్ట్రారుగారు.

ఈ మధ్యను ఈ గ్రామ రిజిస్ట్రారుగారిని తనిఖీచేయుటకు జిల్లా రిజిస్ట్రారుగారు దయచేసివారు. ఈ గ్రామములో రిజిస్ట్రారుగారిని పని చాల ఎక్కువగానున్నది. దస్తావేజులు రిజిస్ట్రారుచేయుటకుగాను చాలదూరపు గ్రామముల నుండి జనము వచ్చుచుందురు. ఒక్కొక్కప్పుడు వారు రోజుల కొలది యిక్కడనే యుండవలసివచ్చుచుండును. అప్పుడు వారు పను కడగండ్లు చాల నెట్కువగానుండును. కనుక అధికారులు కటాక్షించి వేరొక ప్రాంతి అక్సెసు తెరచిన చాల బాగుగనుండును. మరియు, జిల్లా రిజిస్ట్రారుగారివద్ద ఈ గ్రామముల కొందరు కొన్ని చిత్రమైన పిటిషనులు దాఖలుచేసి వారిరు. వాటి పత్యర సానమేరుకునో తెలియదు.

ప్రేమనమాస్తురగారు.

మారుయల్వే ప్రేమనమాస్తురగారైన ము. రా. శ్రీ మాను మంతరావు పంతులుగారిని నావదాకు మార్చి వేసిరి. మానుమంతరావు పంతులుగారు చాలాకాలము ఇక్కడనుండి గ్రామస్థులందరినోను కలసి మెలసి యుండువాడు. గ్రామస్థులందరికి కూడ వారియందు చాల ప్రేమ.

మేజిస్ట్రేటు కచ్చేరి.

ఈ యూరిలో పూర్వపు మేజిస్ట్రేటు కచ్చేరి పడగొట్టి ఆ స్థలముననే కొత్త కచ్చేరి కట్టుటకు మొదలుపెట్టి కొంత పనిచేయించినారు. పిచ్చుట ఆ స్థలమున కొన్ని నూతులు బయలుపడినందున అదివిడిచివెట్టికచ్చేరిగారకు వ్రాశొడ్డు ప్రక్కను దేవాంగులు కొత్తగా ఇల్లుకట్టుకొన్న స్థలమును ఆక్షేప్తు చేసిరి. వర్షకాలాంతమునకైనా ఆగక సదరు దేవాంగులను ఇండ్లనుండి వెడలగొట్టిరి. పాపము వారలు ఇండ్లకొరకు పను ఇబ్బంది ఆ సవాళివుకేయెరక వాళ్లు ఇల్లుకట్టుకొందచున్నను ఈ వర్షకాలము పోవువరకును వీలులేదు. వాళ్లకు ఇళ్లనుండి వెడలగొట్టుటయే తటస్థించినది కాని అక్సెసు కట్టుటకు గాను పని యేమాత్రము జరగలేదు. ప్రస్తుతము ఆయిళ్లలో డి. పి. డబ్బూరు మావరమైజరు గారు రుండుటకును మరకొన్ని యిల్లుల వరేపనులకును పనికనవచ్చుచున్నది.

(నిడదవోలునివాసి)

మేనూరు దొరతనమువారు తమ ఎల్లమొంటి సతత
 లోల బాహర యుత్సాహమునారముగా దూది వడకుట, పట్టు
 వడకుట, వానిని నేయుట, చొక్కాలు మొదలగునవి కట్టుట
 పేముతో కుప్పిలు చేయుట, త్రాళ్లు నేయుట, చాపలల్లుట
 పెద్దల్లతో నెట్టెలుచేయుట, లోహములతో బనలు నేయుట
 కమ్మరము మొదలగు వృత్తులనుకూడ నేర్పవలయునని శాసి
 చిరి. అడవిల్లల బడులలో వంట, కుట్టు, రంగు నేయుట, పు
 టుపనుట, కాకిరేవు కత్తిరింపుట, పూలు గుచ్చుట, మేజో
 అల్లిక, మొలతాళ్లుట, మొదలగునవి నేర్పవలయునన్నాడు

(உருயும்கூறு).

మొత్తముమీద నిండియున్న నొక ప్రయమరీ బాణ
నకు రు ౪-౧౩-౦ బాణ, నె.కం.దరీ నూ గు బాణ
నకు రు ౨౫-౦-౦ బాణ, ఒక ప్రయమరీ విద్యార్థికి రు
౧౫-౧౩-౦ బాణ, ఒక కాలేజీ విద్యార్థికి రు ౧౫-౧౩-౦
చొ॥ వ్యయపడుతుంటుంది. వృత్తుల ననుసరించు కాలేజీలలో
ప్రతివిద్యార్థికి రు ౩౩౧-౭-౦ చొ॥ వ్యయ పడుతుంటుంది
మొత్తముమీద ప్రతివిద్యార్థికి రు ౧౦-౨-౦ చొ॥ ఖర్చు
అయినది.

ఆచంట సూర్యనారాయణరాజు.

పెనుక

మాచిరుసామా:—స్వస్థిరియగు నాచి కం వెన్చి. పోస్టు బాకస్ నెం 167, మదరాస్

తయారైనది. యుద్ధచరిత్రము. సిద్ధమైనది.

సంవత్సరాది సంచిక ! సంవత్సరాది సంచిక !!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హిసాబత్వద్ధరణము, యోగనిద్ర, భీరారాధన, మహాబుద్ధుడు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడియుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్కిలి విషయము లతో ముడిపడినది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దగ్గగుల్ఫ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రణేషముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందఱువారముగ నుండగలదు. పెద్దయోగ్యతీయందు 200 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర వంశాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	పెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దిరిజిస్టులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వార్షిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

వనోషధి సార్వాపరిల్లా

ఇది వనోషధినిబట్టి శత్రువుగడ్డలను మరయు నకల చర్మిరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళిపోట్లు, సాతహాయపుపోట్లు, పాకట్లు, రక్తవిహారవలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయచును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడికంతు టలకు ధృష్టినిగలిగించును. పెట్టుకను కుద్దిపటచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమృదువులము, ఆరోగ్యముకలుగును. మిగిలిన సామందును వాడిన తోడనే శరీరములో సుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు వారాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా పెల రూ. 1.4.0. దీనినికొనుండు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు బాగుచుండు సాగచర్మిలము వైపులకు నుండు. ఈరెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవును రూ. 6.0-0 ప్రొప్రైటరు:—డాక్టరు పి.డి. సావంత్, గళక. ఫనసవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Proprietor Dr. P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

ఇశాం! ఇండియానుహిమ. ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క చరిత్ర విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక దేశమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతిమనస్సుయును అకళ్యాణముగా జీవించుచున్న. ఈ పుస్తకమునకు మెలేను. తపాలాఖర్చులేదు. వైద్యశాస్త్ర ము: శేక్స్ పిర్ గోవింద్, ఆలంకరిగ్రహ దొషధాలయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మాంటూకోడు, మద్రాసు

ప్రపంచచరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి. ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగ బాధ్యుల తగినవలన లతో కథలవలె వర్ణిత ప నును. చందాచిద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు 6 సంచికల, చందా రూ. 2.0-0 (పోస్టేజిలో నహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సరస త్పత్రికాచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. విషయము:—గూ. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఓ. కంకడిపేట, మద్రాసు ఆదివ్రాయుట.

కుంకుమపువ్వు

శుభ్రమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాయను గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
21, హమ్మంపేధి, బొంబాయి.

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 20.0-0
కుంకుమ పువ్వు " " 2.0-0
గోరోజనము " " 1.0-0

అమృతాంజనండిపో, చెన్నపురి.

బర్హాస్వామితాయిత రూ ౧-౦-౦.

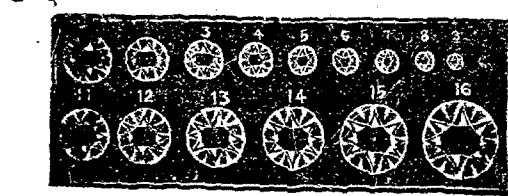
ఈ తాయిత లోకప్రఖ్యాతియైన పెద్ద యోగివర్ణనకల్ప రాయుడు చేయబడిన తాయిత. ఈ తాయిత ను బిడ్డలకు బాహరకు కట్టినయెడల భయం, జ్వరం, దాటుగిడ్డి, బాగుగ్రహం మొదలయిన రోగములను దగ్గర రానీయదు. మరయు బిడ్డలకు యేవ్యాధులు కచ్చిననుసరే ఈలోక విఖ్యాతియైన తాయితను కట్టిన యెడల పారదోలను జాగ్రత్త గా తెప్పించుకొనడు.

తి. రామచంద్రరావు,
16, తిరుపల్లివీధి, సామలవారుపేట, మద్రాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మరావు వర్తకులు, మద్రాసు ఈస్టు.
తంజి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతర మైనట్టిన్ని బర్హాసైజులకు తగు మైనముల ఇమిలేవకా శంపులున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణకాసులున్ను బంగారపు నగలున్ను పైరాళ్ళుగల నగలున్ను, వట్టు రుమాళ్ళును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

టానికులకురాణి.

మదనమంజరి మాత్రము.

ఇది రక్తమును శుద్ధిచేయుటయందును వర్ధింపుటయందును నపుంసకత్వము స్వస్థస్థితియు మొదలగు వ్యాధులను పోగొట్టుటయందును సడలిన వరములకు బలము నిచ్చుటయందును సాటిలేనిది.

40 మాత్రముగల డబ్బీ క్రయము రూ. 1.0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
20 చీసాబజార్ రోడు మద్రాసు.

నూతన రోమసంహారి. బేగంసాహిసోప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమము ను చెడుపులేక శుద్ధముగా గుండును. చర్మము యొక్క స్వభావమైనరంగునుకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి. పెల 8 బిళ్ళలు పె టై 1 కి 1.0-0 వి.వి. ఖర్చు 4 అ.

ఆర్. సి. వండిట్ అండ్ కంపెనీ రి, బందరువీధి, మద్రాసు.

సవిననాటకము రసవంతము.

సంగీత వీరసేన విజయము.

ఇది నవరసభరితమై, శృంగార, శోక, రస ప్రధానముగు నాలుగంకముల చక్కని నాటకము. ఇదిపండిత పామరుల తెల్లరకును విశదమగునటుల సులభశైలిని వ్రాయబడినది.

వలయువా రీదిగువ అడ్డెస్సులకు వ్రాసి తెప్పించు కొనవచ్చును. వి. పి. ఖర్చులు కొను వారే భరించవలయును. 12 పుస్తకములు ఒకే దఫాను కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమతిగా నియ్యబడును. దీని పెల రు. 0-8-0 లు.

ఆకుల పాపారావునాయుడు,
బ్లీవర్ రాజమండ్రి.
Or
పిల్లారి శెట్టి లక్ష్మీపతిరావునాయుడు,
జవరలవచ్చెంటు, కాకినాడ.